

OBSAH

1	BUIATRIKA	33
1.1	HISTORIE	33
1.2	NEDÁVNÁ MINULOST A SOUČASNOST	35
1.3	PERSPEKTIVY BUIATRIKY	36
2	CHOV SKOTU V ČESKÉ REPUBLICE	39
2.1	CHOVATELSKÉ ORGANIZACE	39
2.1.1	KONTROLA UŽITKOVOSTI	39
2.1.2	METODY POUŽÍVANÉ PRO ODHAD PLEMENNÝCH HODNOT MLÉČNÉ UŽITKOVOSTI	40
2.1.3	INSEMINACE	40
2.1.4	MLÉČNÉ KVÓTY	41
2.1.5	ÚSTŘEDNÍ EVIDENCE	41
2.2	HOLŠTÝNSKÉ PLEMENO V ČESKÉ REPUBLICE	41
2.2.1	VÝVOJ HOLŠTÝNSKÉHO SKOTU V ČR	42
2.2.2	SVAZ CHOVATELŮ HOLŠTÝNSKÉHO SKOTU ČR	43
2.2.3	CHOVNÝ CÍL	43
2.2.4	ŠLECHTITELSKÝ PROGRAM	43
2.2.5	VÝSLEDKY UŽITKOVOSTI A SOUČASNÝ STAV	44
2.3	ČESKÝ STRAKATÝ SKOT (SIMENTAL, FLECKVIEH)	45
2.3.1	ZÁKLADNÍ PARAMETRY CHOVNÉHO CÍLE	47
2.3.2	VÝSLEDKY REALIZACE ŠLECHTITELSKÉHO PROGRAMU	47
2.3.3	STRAKATÝ SKOT VE SVĚTĚ	48
2.4	OSTATNÍ DOJENÁ PLEMENA	49
2.4.1	CHOV OSTATNÍCH DOJENÝCH PLEMEN SKOTU V ČR	49
2.4.2	CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH PLEMEN	49
2.5	CHOV PLEMEN MASNÉHO SKOTU	52
2.5.1	CHARAKTERISTIKA MASNÝCH PLEMEN SKOTU	53
2.5.2	PLEMENÁŘSKÝ PROGRAM MASNÉHO SKOTU	57
3	ZOOHYGIENICKÉ ASPEKTY USTÁJENÍ A WELFARE V CHOVECH DOJNÉHO SKOTU	59
3.1	USTÁJOVACÍ SYSTÉMY	59
3.2	WELFARE	62
3.3	ZOOHYGIENICKÁ ANALÝZA V CHOVECH SKOTU	63
4	CHOVÁNÍ SKOTU	65
4.1	PŮVOD A DOMESTIKACE	65
4.2	VNÍMÁNÍ A KOMUNIKACE	65
4.3	SOCIÁLNÍ ORGANIZACE, STRUKTURA STÁDA, SOCIÁLNÍ CHOVÁNÍ	67
4.4	CHOVÁNÍ NUTRIČNÍ, POTRAVNÍ, OBŽIVNÉ	68
4.5	KOMFORTNÍ CHOVÁNÍ	70
4.6	SEXUÁLNÍ CHOVÁNÍ	71
5	ZÁKLADY VÝŽIVY SKOTU	75
5.1	KRMIVA URČENÁ K VÝŽIVĚ SKOTU	75
5.1.1	OBJEMNÁ KRMIVA	75
5.1.1.1	Šťavnatá krmiva	75
5.1.1.2	Pastevní a luční porosty	76
5.1.1.3	Obilniny, luskoviny, olejiny a jednoleté směsky na zelené krmení	76
5.1.1.4	Krmné okopaniny	77
5.1.1.5	Siláže, senáže	77
5.1.2	SUCHÁ OBJEMNÁ KRMIVA	77
5.1.3	JADRNÁ KRMIVA	78
5.2	SYSTÉM HODNOCENÍ KRMIV A NORMOVÁNÍ POTŘEBY ŽIVIN U SKOTU	79
5.2.1	PŘÍJEM SUŠINY	79
5.2.2	SYSTÉM HODNOCENÍ ENERGETICKÉ POTŘEBY	80
5.2.3	SYSTÉM HODNOCENÍ POTŘEBY DUSÍKATÝCH LÁTEK	80
5.2.4	PŘÍJEM VLÁKNINY	80

5.2.5	LIPIDY	80
5.2.6	DOPLŇKOVÉ LÁTKY	81
5.2.6.1	Vitaminy	81
5.2.6.2	Minerální látky	82
5.2.6.3	Vitageny	84
5.2.6.4	Enzymy	84
5.2.6.5	Probiotika	85
5.3	ZÁSADY SPRÁVNÉ VÝŽIVY	86
5.3.1	SESTAVOVÁNÍ KRMNÝCH DÁVEK	86
5.3.2	VYUŽITÍ VÝPOČETNÍ TECHNIKY K OPTIMALIZACI KRMNÉ DÁVKY	87
5.4	VÝŽIVA TELAT	87
5.4.1	OBDOBÍ KOLOSTRÁLNÍ VÝŽIVY	87
5.4.2	OBDOBÍ MLÉČNÉ VÝŽIVY	87
5.4.3	OBDOBÍ ROSTLINNÉ VÝŽIVY	87
5.4.4	VÝŽIVA TELAT MASNÝCH PLEMEN	87
5.5	VÝŽIVA JALOVIC	88
5.5.1	KRMIVA PRO JALOVICE	88
5.5.2	VLASTNÍ ODCHOV A VÝŽIVA JALOVIC	88
5.5.2.1	Stájový odchov jalovic	88
5.5.2.2	Pastevní odchov jalovic	89
5.6	VÝŽIVA DOJNIC	90
5.6.1	VÝŽIVA STÁJOVÉ CHOVANÝCH DOJNIC	90
5.6.1.1	Klasická výživa dojnic	90
5.6.1.2	Krmení dojnic v období stání na sucho	90
5.6.1.3	Krmení dojnic v poporodním období	91
5.6.1.4	Fázová výživa dojnic	91
5.6.2	VÝŽIVA PASTEVNÉ CHOVANÝCH DOJNIC	94
5.7	VÝŽIVA PLEMENNÝCH BÝKŮ	94
5.8	VÝKRM SKOTU	95
5.8.1	VÝKRM MLÉČNÝCH TELAT	95
5.8.2	VÝKRM BABY BEEF	95
5.8.3	KLASICKÝ VÝKRM SKOTU	95
5.8.4	VÝŽIVA A KRMENÍ MASNÝCH PLEMEN A KRAV BEZ TRŽNÍ PRODUKCE MLÉKA	96
6	IMUNITA SKOTU	97
6.1	VÝVOJ A STRUKTURA IMUNITNÍHO SYSTÉMU SKOTU	97
6.1.1	VÝVOJ IMUNITNÍHO SYSTÉMU	97
6.1.2	ORGÁNY IMUNITNÍHO SYSTÉMU	97
6.1.3	BUŇKY IMUNITNÍ ODPOVĚDI	97
6.1.4	POVRCHOVÉ MOLEKULY BUNĚK	99
6.1.5	HLAVNÍ HISTOKOMPATIBILNÍ SYSTÉM SKOTU A JEHO VÝZNAM V IMUNITNÍCH REAKCÍCH	99
6.1.6	CYTOKINY	101
6.1.7	IMUNOGLOBULINY	101
6.1.8	KOMPLEMENT A OSTATNÍ HUMORÁLNÍ FAKTORY IMUNITY	102
6.2	ZÁKLADNÍ MECHANISMY IMUNITNÍ ODPOVĚDI	102
6.2.1	IMUNITNÍ MECHANISMY	102
6.2.2	REGULACE IMUNITNÍ REAKCE	103
6.2.3	CELKOVÁ A SLIZNIČNÍ IMUNITA	104
6.2.4	IMUNITA MLÉČNÉ ŽLÁZY	104
6.2.5	IMUNITA MLÁDAT A VÝZNAM KOLOSTRÁLNÍCH PROTILÁTEK	104
6.3	PORUCHY IMUNITNÍHO SYSTÉMU	105
6.3.1	IMUNOSUPRESE A IMUNODEFICIENCE	106
6.3.2	ALERGICKÉ CHOROBY	107
6.3.3	AUTOIMUNITNÍ CHOROBY	108
6.4	OBRANA PROTI INFEKCI	108
6.4.1	OBRANA PROTI VIROVÉ INFEKCI	108
6.4.2	OBRANA PROTI BAKTERIÁLNÍ INFEKCI	110
6.4.3	OBRANA PROTI HOUBOVÝM CHOROBÁM	112
6.5	CÍLENÉ ZÁSADY DO IMUNITNÍHO SYSTÉMU - IMUNOMODULACE	112
6.5.1	NESPECIFICKÁ IMUNOSTIMULACE IMUNITNÍHO SYSTÉMU	112
6.5.2	CÍLENÁ IMUNOSUPRESE	113
6.5.3	PASIVNÍ (SPECIFICKÁ) IMUNOPROFYLAXE	113

21.2.4.1.1	Vrozené anomálie	527
21.2.4.1.2	Morfologické anomálie spermií	529
21.2.4.1.3	Získané anomálie	530
21.2.4.2	Funkční poruchy pohlavní aktivity	532
21.2.4.2.1	Poruchy libida	533
21.2.4.2.2	Poruchy pohlavních reflexů	533
21.2.4.2.3	Poruchy koordinace pohlavních reflexů	533
21.2.4.2.4	Zlozvyky	534
21.2.4.3	Záněty pohlavních orgánů	535
21.2.4.3.1	Zánět předkožky a sliznice pyje (<i>Posthitis et balanitis</i>)	535
21.2.4.3.2	Zánět kůže šourku (<i>Dermatitis scroti</i>)	535
21.2.4.3.3	Zánět varlat a nadvarlat (<i>Orchitis et epididymitis</i>)	536
21.2.4.3.4	Zánět chámovodu a provazce semenného (<i>Inflammatio ductus deferentis et funiculi spermatici</i>)	537
21.2.4.3.5	Zánět přídatných pohlavních žláz	537
21.2.5	OPERACE NA POHLAVNÍCH ORGÁNECH BÝKA	537
21.2.5.1	Kastrace	537
21.2.5.2	Deviace penisu býka	537
21.2.5.3	Resekce ocasu nadvarlete (<i>Epididymectomy</i>)	538
21.2.6	VÝBĚR A ODCHOV PLEMENNÝCH BÝKŮ	539
21.2.7	VETERINÁRNÍ KONTROLA NA INSEMINAČNÍCH STANICÍCH	539
21.3	OPLOZENÍ A BŘEZOST	540
21.3.1	ČASNÉ STADIUM GRAVIDITY	540
21.3.1.1	Zvíře v časně březosti	540
21.3.2	POKROČILÉ STADIUM GRAVIDITY	542
21.3.2.1	Zvíře v pokročilé březosti	543
21.3.3	DĚLKA BŘEZOSTI	545
21.3.4	DIAGNOSTIKA GRAVIDITY	545
21.3.4.1	Vnitřní klinické vyšetření	546
21.3.4.2	Transrektální ultrasonografie	547
21.3.4.3	Stanovení koncentrace progesteronu	548
21.3.5	PORUCHY OPLOZENÍ A GRAVIDITY	549
21.3.5.1	Poruchy oplození	549
21.3.5.2	Poruchy vývoje konceptu	550
21.3.5.2.1	Odumření embrya	550
21.3.5.2.2	Odumření plodu	551
21.3.5.2.3	Patologické stavy plodových obalů a placenty	552
21.3.5.3	Reprodukční poruchy u březího zvířete	553
21.3.5.3.1	Zmetání (<i>Abortus</i>)	553
21.3.5.3.2	Vchlípení a výhřez pochvy (<i>Inversio et prolapsus vaginae</i>)	555
21.3.6	ZABRÁNĚNÍ A PRERUŠENÍ BŘEZOSTI	558
21.4	POROD A PUERPERIUM	559
21.4.1	NORMÁLNÍ POROD	559
21.4.1.1	Průběh porodu	559
21.4.1.2	Péče o rodičí zvíře a novorozené mládě	560
21.4.1.2.1	Vnější příznaky a určení stadia porodu	560
21.4.1.2.2	Asistence při porodu	561
21.4.1.2.3	Péče o novorozené mládě	562
21.4.2	PUERPERIUM	563
21.4.2.1	Involute dělohy	563
21.4.2.2	Nástup pohlavní aktivity	564
21.4.3	ZTÍŽENÝ POROD (<i>DYSTOKIA</i>)	564
21.4.3.1	Ztížený porod zapříčiněný matkou (<i>Dystokia materna</i>)	565
21.4.3.1.1	Dislokace dělohy (<i>Dislocatio uteri</i>)	565
21.4.3.1.2	Úzké porodní cesty	566
21.4.3.1.3	Slabé porodní stahy (<i>Hypocontractiones uteri, inertia uteri</i>)	567
21.4.3.2	Ztížený porod zapříčiněný plodem (<i>Dystokia foetalis</i>)	568
21.4.3.2.1	Nadměrně velký plod	568
21.4.3.2.2	Nepravidelné polohy plodu (v širším slova smyslu)	569
21.4.3.2.3	Nadměrný počet plodů	572
21.4.3.2.4	Zrůdy (<i>Monstra</i>)	572
21.4.3.2.5	Mrtvý plod	574
21.4.3.3	Konzervativní metody řešení ztíženého porodu	574

21.4.3.3.1	Řízený tah	574
21.4.3.3.2	Repozice	575
21.4.3.4	Porodnické operace	583
21.4.3.4.1	Císarský řez (<i>Sectio caesarea</i>)	583
21.4.3.4.2	Vaginální hysterotomie (<i>Hysterotomia vaginalis, Cervicotomia</i>)	589
21.4.3.4.3	Epiziotomie (<i>Episiotomia</i>)	589
21.4.3.4.4	Amputace vyhrzlé dělohy (<i>Amputatio prolapsus uteri</i>)	589
21.4.3.4.5	Operační zákroky na pohlavních orgánech po poranění při porodu	590
21.4.3.4.6	Fetotomie (<i>Foetotomia</i>)	591
21.4.4	ONEMOCNĚNÍ POHLAVNÍCH ORGÁNŮ V ČASNÉM PUERPERIU	596
21.4.4.1	Poranění porodních cest	596
21.4.4.2	Zadržení lůžka (<i>Retentio secundinarum</i>)	597
21.4.4.3	Vchlípení a výhřez dělohy (<i>Inversio et prolapsus uteri</i>)	600
22	ONEMOCNĚNÍ MLÉČNÉ ŽLÁZY	603
22.1	FYZIOLOGIE LAKTACE	603
22.2	ANOMALIE MLÉČNÉ ŽLÁZY	607
22.3	FUNKCNÍ A CÍRKULAČNÍ PORUCHY MLÉČNÉ ŽLÁZY (<i>FUNCTIO ET CIRCULATIO LAESA UBERIS</i>)	608
22.3.1	SEKREČNÍ NESCHOPNOST MLÉČNÉ ŽLÁZY (<i>AGALACTIA, HYPOGALACTIA</i>)	608
22.3.2	ZADRŽENÍ MLÉKA (<i>RETENTIO LACTIS</i>)	608
22.3.3	LAKTACE JUVENILNÍCH JALOVIC	609
22.3.4	LAKTACE VYSOKOBŘEZÍCH ZVÍŘAT	609
22.3.5	SPONTÁNNÍ ODTOK MLÉKA (<i>INCONTINENTIA LACTIS, GALACTORRHOEA</i>)	609
22.3.6	KRVÁCENÍ V MLÉČNÉ ŽLÁZE, KREV V MLÉKU (<i>HAEMORRHAGIA, HAEMOGALACTIA</i>)	609
22.3.7	EDÉM MLÉČNÉ ŽLÁZY (<i>OEDEMA UBERIS</i>)	610
22.4	ZMĚNY NA KŮŽI MLÉČNÉ ŽLÁZY (<i>LAESIONES CUTIS MAMMAE</i>)	611
22.4.1	ZÁNĚT CHLUPOVÉHO FOLIKULU A MAZOVÉ ŽLÁZY KŮŽE MLÉČNÉ ŽLÁZY (<i>FOLLICULITIS ET ACNE CUTIS MAMMAE</i>)	611
22.4.2	EKZÉM KŮŽE MLÉČNÉ ŽLÁZY (<i>ECZEMA CUTIS MAMMAE</i>)	612
22.4.3	EXANTÉM KŮŽE MLÉČNÉ ŽLÁZY (<i>EXANTHEMA CUTIS MAMMAE</i>)	612
22.5	PORANĚNÍ MLÉČNÉ ŽLÁZY A STRUKU (<i>VULNERATIO MAMMAE ET PAPILLAE</i>)	616
22.5.1	ÚVOD	616
22.5.2	FORMY PORANĚNÍ MLÉČNÉ ŽLÁZY A STRUKŮ	616
22.5.2.1	Poranění kůže mléčné žlázy (<i>Vulneratio cutis mammae</i>)	616
22.5.2.2	Poranění struků (<i>Vulnera papillae</i>)	616
22.5.2.2.1	Zjevná poranění struků	616
22.5.2.2.2	Skrýtá poranění struku, zúžení a uzavření vývodných mléčných cest (<i>Vulneratio latens papillae mammae, stenosis et obliteratio ductus lactiferi</i>)	618
22.5.3	DIAGNOSTIKA PORANĚNÍ MLÉČNÉ ŽLÁZY	619
22.5.3.1	Všeobecné vyšetření	619
22.5.3.2	Diferenciální diagnostika při poranění kůže mléčné žlázy a struků	619
22.5.3.3	Speciální diagnostika při skrytých poraněních struků mléčné žlázy	619
22.5.3.3.1	Klinické vyšetření	619
22.5.3.3.2	Ultrasonografické vyšetření	620
22.5.3.3.3	Endoskopie struku	621
22.5.4	TERAPIE PORANĚNÍ MLÉČNÉ ŽLÁZY	624
22.5.4.1	Terapie poranění kůže mléčné žlázy a struků	624
22.5.4.1.1	Konzervativní terapie	624
22.5.4.1.2	Chirurgická terapie	625
22.5.4.2	Léčba skrytých poranění struků a poruch odtoku mléka	628
22.5.4.2.1	Konzervativní terapie	628
22.5.4.2.2	Chirurgická terapie	628
22.5.4.3	Krycí obvaz rány	630
22.5.4.4	Antibiotická léčba	630
22.5.4.4.1	Ošetření při pravidelném vypouštění mléka	630
22.5.4.4.2	Ošetření při přechodném a trvalém zaprahnutí	630
22.5.5	POOPERAČNÍ OŠETŘENÍ	630
22.5.5.1	Pooperační ošetření poranění kůže mléčné žlázy a otevřených poranění struků	630
22.5.5.2	Následné ošetření u skrytých poranění struku	631
22.5.6	KOMPLIKACE PŘI PORANĚNÍ MLÉČNÉ ŽLÁZY	631
22.5.6.1	Komplikace při poraněních kůže mléčné žlázy a otevřených poraněních struků	631

22.5.6.2	Komplikace při skrytých poraněních struktů	631
22.6	ZÁNĚTY MLÉČNÉ ŽLÁZY (MASTITIS)	631
22.6.1	KATEGORIZACE ZDRAVÍ A FOREM ZÁNĚTŮ MLÉČNÉ ŽLÁZY	632
22.6.2	ETIOLOGIE MASTITID	633
22.6.2.1	Makroorganismus (dojnice)	633
22.6.2.2	Patogeny mléčné žlázy	634
22.6.2.3	Faktory zevního prostředí	634
22.6.3	PATOGENEZE MASTITID	636
22.6.4	SYMPTOMY ZÁNĚTU MLÉČNÉ ŽLÁZY	637
22.6.5	DIAGNOSTIKA ZÁNĚTŮ MLÉČNÉ ŽLÁZY	638
22.6.5.1	Klinická diagnostika	638
22.6.5.2	Laboratorní vyšetření mléka	641
22.6.6	DIAGNÓZA A PROGNOZA MASTITID	643
22.6.7	TERAPIE ZÁNĚTŮ MLÉČNÉ ŽLÁZY	643
22.6.7.1	Antimikrobiální léčba zánětů mléčné žlázy	645
22.6.7.2	Antibiotická rezistence mikrobiálních původců zánětů mléčné žlázy	647
22.6.8	ZÁNĚTY MLÉČNÉ ŽLÁZY PODLE PŮVODCŮ	648
22.6.8.1	<i>Streptococcus agalactiae mastitis</i>	648
22.6.8.2	<i>Streptococcus dysgalactiae mastitis</i>	649
22.6.8.3	<i>Streptococcus uberis mastitis</i>	650
22.6.8.4	<i>Enterococcus spp. mastitis</i>	650
22.6.8.5	<i>Staphylococcus spp. mastitis</i>	650
22.6.8.6	<i>Escherichia coli mastitis</i>	652
22.6.8.7	<i>Klebsiella spp., Enterobacter spp., Citrobacter spp., Proteus spp., Serratia spp. mastitis</i>	655
22.6.8.8	Pyogenní zánět mléčné žlázy (<i>Mastitis apostematosa</i>)	655
22.6.8.9	<i>Pseudomonas aeruginosa mastitis</i>	656
22.6.8.10	<i>Mycobacterium bovis mastitis</i>	657
22.6.8.11	<i>Nocardia spp. mastitis</i>	657
22.6.8.12	<i>Mycoplasma spp. mastitis</i>	658
22.6.8.13	<i>Bacillus cereus mastitis</i>	659
22.6.8.14	Mastitidy vyvolané kvasinkami	659
22.6.8.15	Mastitidy vyvolané plísněmi	660
22.6.8.16	Mastitidy vyvolané řasami	660
22.6.9	PATOGENY Z MLÉČNÉ ŽLÁZY (Z MLÉKA A MLÉČNÝCH PRODUKTŮ) A JEJICH VZTAH K ONEMOCNĚNÍ ČLOVĚKA	661
22.6.10	TLUMENÍ ZÁNĚTŮ MLÉČNÉ ŽLÁZY	662
22.6.10.1	Strategie a postup při tlumení mastitid	662
22.6.10.2	Zhodnocení výsledků programu tlumení a prevence mastitid	664
23	PORUCHY METABOLISMU	665
23.1	PORUCHY ACIDOBÁZICKÉ ROVNOVÁHY	665
23.1.1	ACIDÓZA	665
23.1.1.1	Metabolická acidóza	665
23.1.1.2	Respirační acidóza	666
23.1.2	ALKALÓZA	666
23.1.2.1	Metabolická alkalóza	666
23.1.2.2	Respirační alkalóza	668
23.2	PORUCHY ENERGETICKÉHO METABOLISMU	668
23.2.1	KETÓZA, ACETONEMIE (<i>KETOSIS, ACETONAEMIA</i>)	668
23.2.2	LIPOMOBILIZAČNÍ SYNDROM (<i>FAT COW SYNDROME</i>)	670
23.2.3	SYNDROM ZTUČNĚNÍ (<i>ADIPOSITAS</i>)	672
23.3	PORUCHY DUSÍKOVÉHO METABOLISMU	673
23.4	PORUCHY MINERÁLNÍHO METABOLISMU	673
23.4.1	PORODNÍ PARÉZA (<i>PARESIS PUERPERALIS</i>)	673
23.4.2	HYPOFOSFATEMICKÉ ULEHNUTÍ (<i>HYPOPHOSPHATAEMIA</i>)	676
23.4.3	PUERPERÁLNÍ HEMOGLOBINURIE (<i>HAEMOGLOBINURIA PUERPERALIS</i>)	677
23.4.4	KŘIVICE, RACHITIDA (<i>RHACHITIS</i>)	678
23.4.5	MĚKNUTÍ KOSTÍ, OSTEOMALACIE (<i>OSTEOMALACIA</i>)	680
23.4.6	ŘÍDNUTÍ KOSTÍ, OSTEOPOROZA (<i>OSTEOPOROSIS</i>)	681
23.4.7	OSTEOFIBRÓZA (<i>OSTEOFIBROSIS</i>)	682
23.4.8	HYPOMAGNEZEMIE (<i>HYPOMAGNESAEMIA</i>)	683
23.4.8.1	Pastevní tetanie	683

23.4.8.2	Stájová tetanie	685
23.4.8.3	Transportní tetanie	685
23.4.8.4	Mléčná tetanie	686
23.5	PORUCHY METABOLISMU ELEKTROLYTŮ A VODY	687
23.5.1	HYPOKALEMIE (HYPOKALAEMIA)	687
23.5.2	HYPONATREMIE (HYPONATRAEMIA)	688
23.5.3	HYPERNATREMIE (HYPERNATRAEMIA)	688
23.5.4	DEHYDRATACE (DEHYDRATATIO)	688
23.5.5	HYPERHYDRATACE (HYPERHYDRATATIO)	691
23.5.6	EDÉM (OEDEMA)	692
23.5.7	ASCITES (ASCITES)	693
23.5.8	INTOXIKACE VODOU, PAROXYZMÁLNÍ HEMOGLOBINURIE (HAEMOGLOBINURIA PAROXYSMALIS)	693
23.6	PORUCHY METABOLISMU VITAMINŮ	693
23.6.1	PORUCHY METABOLISMU VITAMINU A	693
23.6.1.1	Hýení nemoc (<i>Morbus hyaenae</i>)	694
23.6.2	PORUCHY METABOLISMU VITAMINU D	695
23.6.2.1	Enzootická kalcinóza (<i>Calcinosis enzootica</i>)	696
23.6.3	PORUCHY METABOLISMU VITAMINU E	698
23.6.4	PORUCHY METABOLISMU VITAMINU K	700
23.6.5	PORUCHY METABOLISMU VITAMINŮ SKUPINY B	700
23.6.6	PORUCHY METABOLISMU VITAMINU C	702
23.7	PORUCHY METABOLISMU MIKROPRVKŮ	702
23.7.1	PORUCHY METABOLISMU SELENU	703
23.7.2	PORUCHY METABOLISMU ZINKU	707
23.7.3	PORUCHY METABOLISMU MĚDI	708
23.7.4	PORUCHY METABOLISMU MANGANU	710
23.7.5	PORUCHY METABOLISMU JODU	710
23.7.6	PORUCHY METABOLISMU CHROMU	712
23.7.7	PORUCHY METABOLISMU KOBALTU	713
23.7.8	PORUCHY METABOLISMU ŽELEZA	713
24	ONEMOCNĚNÍ POHYBOVÉHO APARÁTU	715
24.1	ÚVOD	715
24.2	SYNDROM ULEHNUTÍ (DOWNER COW SYNDROME)	715
24.3	POBÍZENÍ LEŽÍČÍHO A ZVEDÁNÍ ULEHLÉHO SKOTU	717
24.4	ONEMOCNĚNÍ PAZNEHTŮ (LAESIONES UNGULARUM)	720
24.4.1	ÚVOD	720
24.4.2	ETIOLOGIE ONEMOCNĚNÍ PAZNEHTŮ - PREDISPOZIČNÍ FAKTORY	720
24.4.3	NEJČASTĚJŠÍ NEMOCI PAZNEHTU U SKOTU	720
24.4.3.1	Léze rohového pouzdra	720
24.4.3.1.1	Hniloba rohoviny patek (<i>Desintegratio cornus tori</i>)	720
24.4.3.1.2	Rozštěp rohové stěny (<i>Fissura parietis cornei verticalis</i>)	720
24.4.3.1.3	Horizontální rýhy, kroužky, doupe rohové stěny (<i>Fissurae horizontales, rugae parietis cornei, cavum parietis</i>)	721
24.4.3.2	Onemocnění šrápy paznehtní (<i>Laesiones corii ungulae</i>)	721
24.4.3.2.1	Schvácení paznehtí (<i>Laminitis, chelodermatitis/pododermatitis aseptica acuta diffusa</i>)	721
24.4.3.2.2	Ohraničený aseptický zánět šrápy paznehtní (<i>Chelodermatitis/pododermatitis aseptica circumscripta</i>)	723
24.4.3.2.3	Hnisavý zánět šrápy paznehtní (<i>Chelodermatitis/pododermatitis purulenta</i>)	724
24.4.3.2.4	Specificko-traumatické záněty šrápy paznehtní (<i>Chelodermatitis/pododermatitis specifico-traumatica</i>)	724
24.4.3.2.5	Vřed chodidla, Rusterholzův vřed (<i>Ulcus soleae corneae, ulcus Rusterholzi</i>)	724
24.4.3.2.6	Specificko-traumatický zánět šrápy patkové axiálně od bílé zóny (<i>Chelodermatitis/pododermatitis specifico-traumatica corii tori</i>) a nekróza hrotu paznehtu	726
24.4.3.3	Chirurgické zákroky na paznehtech	727
24.4.3.4	Obvazová technika po chirurgických zákrocích na paznehtech a prstu	730
24.5	NEMOCI SVALŮ (LAESIONES MUSCULORUM)	731
24.5.1	ZHMOŽDĚNÍ SVALU (<i>CONTUSIO MUSCULI</i>)	731
24.5.2	ZÁNĚT SVALU (<i>MYOSITIS</i>)	731
24.5.2.1	Aseptický zánět svalu (<i>Myositis aseptica</i>)	731
24.5.2.2	Hnisavý zánět svalu (<i>Myositis purulenta</i>)	732
24.5.3	PŘETRŽENÍ, RUPTURA SVALU (<i>RUPTURA MUSCULI</i>)	732
24.5.3.1	Ruptura pilovitěho hrudního svalu (<i>Ruptura m. serratus ventralis thoracis</i>)	732

24.5.3.2	Ruptura třetího lýtkového svalu (<i>Ruptura m. peronei tertii</i>)	732
24.5.3.3	Ruptura přitahovačů (<i>Ruptura mm. adductorum</i>)	733
24.5.3.4	Ruptura dvojhavého svalu lýtkového (<i>Ruptura m. gastrocnemii</i>)	733
24.5.4	ATROFIE SVALU (<i>ATROPHIA MUSCULI</i>)	734
24.5.5	KLOSTRIDIOVÁ ONEMOCNĚNÍ SVALŮ	734
24.6	NEMOCI SYNOVIÁLNÍCH (TÍHOVÝCH) VÁČKŮ (<i>LAESIONES BURSARUM SYNOVIALIUM</i>)	735
24.6.1	AKUTNÍ ASEPTICKÝ ZÁNĚT SYNOVIÁLNÍHO VÁČKU (<i>BURSITIS ASEPTICA ACUTA</i>)	735
24.6.2	CHRONICKÝ ASEPTICKÝ ZÁNĚT SYNOVIÁLNÍHO VÁČKU (<i>BURSITIS ASEPTICA CHRONICA</i>)	735
24.6.3	HNISAVÝ ZÁNĚT SYNOVIÁLNÍHO VÁČKU (<i>BURSITIS PURULENTA</i>)	735
24.6.3.1	Zánět podkožního synoviálního vaku zápěstí (<i>Bursitis subcutanea praecarpalis</i>)	736
24.6.3.2	Zánět patního podkožního synoviálního vaku (<i>Bursitis calcanea subcutanea</i>)	736
24.6.3.3	Zánět podkožního sedacího synoviálního vaku (<i>Bursitis subcutanea ischiadica</i>)	737
24.6.3.4	Hleznový hygrom, burzitida na laterální ploše hlezna (<i>Hygroma tarsale, bursitis tarsalis lateralis</i>)	737
24.6.3.5	Zánět synoviálního vaku nad atlasem (<i>Synovitis bursae supraatlantis</i>)	737
24.7	NEMOCI ŠLACH (<i>LAESIONES TENDINUM</i>)	737
24.7.1	RÁNA ŠLACHY (<i>VULNUS TENDINIS</i>)	737
24.7.2	ZÁNĚT ŠLACHY (<i>TENDINITIS</i>)	738
24.7.2.1	Aseptický zánět šlachy (<i>Tendinitis aseptica</i>)	738
24.7.2.2	Hnisavý zánět šlachy (<i>Tendinitis purulenta</i>)	738
24.7.3	RUPTURA ŠLACHY (<i>RUPTURA TENDINIS</i>)	738
24.7.3.1	Ruptura šlachy hlubokého ohybače prstů (<i>Ruptura m. flexoris digitorum profundus</i>)	738
24.8	NEMOCI ŠLACHOVÝCH POČEV (<i>LAESIONES VAGINARUM TENDINUM</i>)	739
24.8.1	RÁNY ŠLACHOVÝCH POČEV (<i>VULNERA VAGINARUM TENDINUM</i>)	739
24.8.2	AKUTNÍ ASEPTICKÝ ZÁNĚT ŠLACHOVÉ POCHVY (<i>TENDOVAGINITIS ASEPTICA ACUTA</i>)	739
24.8.3	CHRONICKÝ ASEPTICKÝ ZÁNĚT ŠLACHOVÉ POCHVY (<i>TENDOVAGINITIS ASEPTICA CHRONICA</i>)	739
24.8.4	HNISAVÝ ZÁNĚT ŠLACHOVÉ POCHVY (<i>TENDOVAGINITIS PURULENTA</i>)	739
24.8.5	HNISAVÝ ZÁNĚT POCHVY SPĚNKOVÉ (<i>TENDOVAGINITIS PURULENTA COMPEDIS</i>)	740
24.9	NEMOCI KLOUBŮ (<i>LAESIONES ARTICULORUM</i>)	740
24.9.1	ÚVOD	740
24.9.2	TRAUMATICKÁ SYNOVITIDA A KAPSULITIDA (<i>SYNOVITIS ET CAPSULITIS TRAUMATICA</i>)	740
24.9.3	ASEPTICKÝ ZÁNĚT KLOUBU (<i>ARTHRITIS ASEPTICA</i>)	741
24.9.4	PODVRTNUTÍ A VYKLOUBENÍ KLOUBU (<i>DISTORSIO ET LUXATIO ARTICULI</i>)	741
24.9.5	HNISAVÝ ZÁNĚT KLOUBU (<i>ARTHRITIS PURULENTA</i>)	742
24.9.6	KOLEMKLOUBNÍ ZÁNĚT (<i>PERIARTHRITIS</i>)	742
24.9.7	DEGENERATIVNÍ KLOUBNÍ ONEMOCNĚNÍ, ARTRÓZA (<i>ARTHRITIS</i>)	743
24.9.8	OSTEOCHONDROZA KLOUBU (<i>OSTEOCHONDROSIS</i>)	743
24.9.9	ZÁNĚT KLOUBU HLEZENNÍHO (<i>TARSITIS, ARTHRITIS ARTICULI TARSIS</i>)	744
24.10	NEMOCI KOSTÍ (<i>LAESIONES OSSUM</i>)	744
24.10.1	ZÁNĚT PERIOSTU, KOSTI A KOSTNÍ DŘEŇ (<i>PERIOSTITIS, OSTITIS ET OSTEOMYELITIS</i>)	744
24.10.1.1	Zánět periostu a kosti (<i>Periostitis et ostitis</i>)	745
24.10.1.2	Hnisavý zánět kostní dřve (<i>Osteomyelitis purulenta</i>)	745
24.10.2	ZLOMENINY KOSTÍ (<i>FRACTURAE OSSUM</i>)	745
25	ONEMOCNĚNÍ NERVOVÉHO SYSTÉMU	755
25.1	NEMOCI CENTRÁLNÍHO NERVOVÉHO SYSTÉMU	755
25.1.1	NEMOCI MOZKU	755
25.1.1.1	Ischemie mozku (<i>Ischaemia cerebri</i>)	755
25.1.1.2	Překrvení mozku a plen mozkových (<i>Hyperaemia cerebri et meningum</i>)	755
25.1.1.3	Edém mozku (<i>Oedema cerebri</i>)	756
25.1.1.4	Zánět mozku a mozkových plen (<i>Meningoencephalitis</i>)	756
25.1.1.5	Infekční tromboembolický zánět mozku a plen mozkových, spavá nemoc výkrmového skotu (<i>Meningoencephalitis thrombotica infectiosa, sleeper syndrome</i>)	758
25.1.1.6	Abscesy v mozku (<i>Abscessus cerebri</i>)	759
25.1.1.7	Onemocnění centrálního nervového systému podmíněná infekčními chorobami	760
25.1.1.7.1	Listerióza (<i>Listeriosis</i>)	760
25.1.1.7.2	Vzteklina (<i>Lyssa, Rabies</i>)	760
25.1.1.7.3	Aujeszkyho nemoc, toxická bulbární paralýza (<i>Morbus Aujeszky, paralysis bulbaris infectiosa</i>)	761
25.1.1.7.4	Bovinní spongiformní encefalopatie (BSE), nemoc šílených krav (<i>Bovine spongiform encephalopathy</i>)	761
25.1.1.7.5	Botulismus, toxická bulbární paralýza (<i>Botulismus</i>)	762
25.1.1.7.6	Infekční bovinní rinotracheitida (<i>Rhinotracheitis infectiosa bovum</i>)	762
25.1.1.7.7	Zhoubná katarální horečka, hlavnička (<i>Coryza gangraenosa bovum</i>)	762
25.1.1.7.8	Enzootická leukóza skotu (<i>Leucosis enzootica bovum</i>)	762

25.1.1.7.9	Tetanus (<i>Tetanus</i>)	762
25.1.1.8	Poškození mozku (<i>Laesiones cerebri</i>)	763
25.1.1.8.1	Otřes mozku (<i>Commotio cerebri</i>)	763
25.1.1.8.2	Zhmoždění mozku (<i>Contusio cerebri</i>)	764
25.1.1.8.3	Úraz elektrickým proudem, úder blesku	764
25.1.1.8.4	Úžeh, úpal (<i>Insolatio, hyperthermia</i>)	765
25.1.2	ONEMOCNĚNÍ MÍCHY (<i>LAESIONES MEDULLAE SPINALIS</i>)	765
25.1.2.1	Zhmoždění a stlačení míchy (<i>Contusio et compressio medullae spinalis</i>)	765
25.1.2.2	Zánět míchy (<i>Myelitis</i>)	766
25.2	NEMOCI PERIFERNÍCH NERVŮ	767
25.2.1	KŘEČOVITOST SKOTU, SPAZMOFILIE (<i>HYPERKINESIS LOCALIS, SPASMOPHILIA</i>)	767
25.2.2	SPASTICKÁ PARÉZA PÁNEVNÍCH KONČETIN SKOTU (<i>PARESIS SPASTICA POSTERIOR BOVIS</i>)	768
25.2.3	OBRNÝ PERIFERNÍCH NERVŮ	768
25.2.3.1	Obrný nervů na hrudní končetině	769
25.2.3.1.1	Obrna nervu vřetenního (<i>Paresis, paralysis nervi radialis</i>)	769
25.2.3.1.2	Obrna pleteně pažní (<i>Paresis, paralysis plexus brachialis</i>)	770
25.2.3.1.3	Obrna nervu nadlopatkového (<i>Paresis, paralysis nervi suprascapularis</i>)	770
25.2.3.2	Obrný nervů na pánevní končetině	771
25.2.3.2.1	Obrna nervu stehenního (<i>Paresis, paralysis nervi femoralis</i>)	771
25.2.3.2.2	Obrna nervu upávacího (<i>Paresis, paralysis nervi obturatorii</i>)	771
25.2.3.2.3	Obrna nervu sedacího (<i>Paresis, paralysis nervi ischiadici</i>)	772
25.2.3.2.4	Obrna nervu holenního (<i>Paresis, paralysis nervi tibialis</i>)	772
25.2.3.2.5	Obrna nervu lýtkového (<i>Paresis, paralysis nervi peronei</i>)	773
26	NEMOCI OKA	775
26.1	ANATOMIE OKA	775
26.2	VYŠETŘENÍ OKA	775
26.2.1	VYŠETŘENÍ OKOLÍ OKA A OČNICE	775
26.2.2	VYŠETŘENÍ PRODUKCE SLZ A PRŮCHODNOSTI <i>DUCTUS NASOLACRIMALIS</i>	776
26.2.3	VYŠETŘENÍ OČNÍHO BULBU A SPOJIVKY	776
26.2.4	VYŠETŘENÍ ZRAKU	776
26.2.5	VYŠETŘENÍ OČNÍHO POZADÍ – OFTALMOSKOPIE	776
26.2.6	NEUROOFTALMOLOGICKÁ VYŠETŘENÍ	776
26.3	NEMOCI OKA (<i>LAESIONES OCULI</i>)	776
26.3.1	NEMOCI VÍČEK (<i>LAESIONES PALPEBRARUM</i>)	776
26.3.1.1	Pohmoždění víček (<i>Contusio palpebrarum</i>)	776
26.3.1.2	Poranění víček (<i>Vulneratio palpebrarum</i>)	777
26.3.1.3	Zánět víček (<i>Blepharitis</i>)	777
26.3.2	NEMOCI SPOJIVKY A TŘETÍHO VÍČKA	777
26.3.2.1	Zánět spojivky (<i>Conjunctivitis</i>)	777
26.3.2.2	Alterace třetího víčka (<i>Alteratio palpebrae tertiae</i>)	778
26.3.2.2.1	Výhřez žlázy třetího víčka (<i>Prolapsus glandulae palpebrae tertiae</i>)	778
26.3.2.2.2	Protruze třetího víčka (<i>Protrusio palpebrae tertiae</i>)	778
26.3.3	ONEMOCNĚNÍ ROHOVKY (<i>ALTERATIO CORNEAE</i>)	778
26.3.3.1	Rány rohovky (<i>Vulnera corneae</i>)	778
26.3.3.2	Poleptání rohovky (<i>Cauterisatio corneae</i>)	779
26.3.3.3	Zánět rohovky (<i>Keratitis</i>)	779
26.3.3.4	Vřed rohovky (<i>Ulcus corneae</i>)	779
26.3.3.5	Zákal rohovky (<i>Leucoma corneae</i>)	779
26.3.4	ONEMOCNĚNÍ DUHOVKY, ŘASNATÉHO TĚLESA A CÉVNATKY – UVEÁLNÍHO TRAKTU (<i>ALTERATIO IRIDIS, CORPORIS CILLARIS ET CHORIOIDEAE</i>)	780
26.3.4.1	Rozšíření zornice (<i>Mydriasis</i>)	780
26.3.4.2	Zúžení zornice (<i>Miosis</i>)	780
26.3.4.3	Poranění duhovky (<i>Vulneratio iridis</i>)	780
26.3.4.4	Zánět duhovky a řasnatého tělesa (<i>Iritis et cyclitis, iridocyclitis, uveitis</i>)	780
26.3.5	ONEMOCNĚNÍ ČOČKY (<i>ALTERATIO LENTIS</i>)	780
26.3.5.1	Dislokace čočky (<i>Dislocatio, luxatio lentis</i>)	780
26.3.5.2	Zákal čočky (<i>Cataracta lentis</i>)	781
26.3.6	NEMOCI SKLIVCE (<i>ALTERATIO CORPORIS VITREI</i>)	781
26.3.6.1	Zákal sklivce (<i>Opacitas corporis vitrei</i>)	781
26.3.6.2	Krvácení do sklivce (<i>Haemorrhagia corporis vitrei</i>)	781
26.3.6.3	Výhřez sklivce (<i>Prolapsus corporis vitrei</i>)	781

26.3.7	ONEMOCNĚNÍ SÍTNICE A ZRAKOVÉHO NERVU (<i>ALTERATIO RETINAE ET NERVI OPTICI</i>)	782
26.3.7.1	Zánět sítnice a zrakového nervu (<i>Retinitis et neuritis nervi optici</i>)	782
26.3.7.2	Odchlípení sítnice (<i>Ablatio retinae</i>)	782
26.3.8	ZÁNĚT OKA, PANOFTALMIE (<i>PANOPHTHALMIA</i>)	782
26.3.9	HYPOVITAMINÓZA A (<i>HYPOVITAMINOSIS A</i>)	783
26.3.10	NEMOCI OKA INFEKČNÍHO A PARAZITÁRNÍHO PŮVODU	783
26.3.10.1	Infekční zánět rohovky a spojivky u skotu, infekční bovinní keratokonjunktivitida (<i>Keratoconjunctivitis infectiosa bovum</i>)	783
26.3.10.2	Mykoplazmový zánět spojivek (<i>Mycoplasma bovis conjunctivitis</i>)	784
26.3.10.3	Chlamydiový zánět spojivek (<i>Chlamydia bovovuli conjunctivitis</i>)	785
26.3.10.4	Bovinní herpesvírový (IBR) zánět spojivek (<i>Rhinotracheitis infectiosa bovum conjunctivitis</i>)	785
26.3.10.5	Thelazióza (<i>Theliasiosis</i>)	785
26.3.10.6	Setarióza (<i>Setariosis</i>)	785
26.4	NÁDORY OKA (<i>TUMORES OCULI</i>)	785
26.5	VROZENÁ ONEMOCNĚNÍ OKA	786
26.6	ZÁKLADY TERAPIE OČNÍCH ONEMOCNĚNÍ	787
26.6.1	FYZIKÁLNÍ TERAPIE	787
26.6.2	MEDIKAMENTÓZNÍ TERAPIE	787
26.6.2.1	Způsoby aplikace	787
26.6.2.2	Používaná léčiva	788
26.6.3	OPERAČNÍ ZÁKROKY V OBLASTI OKA	790
26.6.3.1	Resekce dermoidu	791
26.6.3.2	Dočasně překrytí rohovky	791
26.6.3.3	Plastika víček	791
26.6.3.4	Entropium	791
26.6.3.5	Eviscerace bulbu	791
26.6.3.6	Enukleace bulbu	791
26.6.3.7	Exenterace orbity	791
27	INFEKČNÍ NEMOCI	793
27.1	NÁKAZY, JEJICHŽ VÝSKYT JE POVINNĚ HLÁŠEN EVROPSKÉ KOMISI A ČLENSKÝM STÁTŮM	793
27.1.1	SLINTAVKA A KULHAVKA (<i>APHTAE EPIZOOTICAE, FOOT AND MOUTH DISEASE</i>)	793
27.1.2	MOR SKOTU (<i>PESTIS BOVINA, CATTLE PLAGUE, RINDERPEST</i>)	795
27.1.3	PLICNÍ NÁKAZA SKOTU (<i>PLEUROPNEUMONIA CONTAGIOSA BOVUM, CONTAGIOUS BOVINE PLEUROPNEUMONIA</i>)	797
27.1.4	VEZIKULÁRNÍ STOMATITIDA (<i>STOMATITIS VESICULARIS, VESICULAR STOMATITIS</i>)	799
27.1.5	NODULÁRNÍ DERMATITIDA SKOTU (<i>DERMATITIS NODULARIS, LUMPY SKIN DISEASE</i>)	800
27.1.6	BOVINNÍ SPONGIFORMNÍ ENCEFALOPATIE, BSE (<i>BOVINE SPONGIFORM ENCEPHALOPATHY</i>)	800
27.1.7	KATARÁLNÍ HOREČKA OVČÍ (<i>FEBRIS CATARRHALIS OVIVUM, BLUETONGUE</i>)	803
27.2	NÁKAZY, KTERÉ SE POVAŽUJÍ ZA NEBEZPEČNÉ	804
27.2.1	SNĚŽ SLEZINNÁ (<i>ANTHRAX</i>)	804
27.2.2	AUJESZKYHO CHOROBA (<i>MORBUS AUJESZKY, PSEUDORABIES, AUJESZKY'S DISEASE</i>)	806
27.2.3	VZTEKLINA (<i>LYSSA, RABIES</i>)	806
27.2.4	PARATUBERKULÓZA (<i>PARATUBERCULOSIS</i>)	807
27.2.5	BRUCELÓZA SKOTU (<i>BRUCELLOSIS, BOVINE BRUCELLOSIS</i>)	811
27.2.6	TUBERKULÓZA SKOTU (<i>TUBERCULOSIS BOVUM, BOVINE TUBERCULOSIS</i>)	812
27.2.7	ENZOOTICKÁ LEUKÓZA SKOTU, EBL (<i>LEUCOSIS ENZOOTICA BOVUM, ENZOOTIC BOVINE LEUKOSIS</i>)	814
27.2.8	INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU, IBR (<i>RHINOTRACHEITIS INFECTIOSA BOVUM, INFECTIOUS BOVINE RHINOTRACHEITIS</i>)	817
27.3	DALŠÍ VYBRANÉ INFEKČNÍ NEMOCI	819
27.3.1	BOTULISMUS, TOXICKÁ BULBÁRNÍ PARALÝZA (<i>BOTULISMUS, BOTULISM</i>)	819
27.3.2	TETANUS (<i>TETANUS</i>)	820
27.3.3	SNĚŽ ŠELESTIVÁ (<i>GANGRAENA EMPHYSEMATOSA, BLACKLEG</i>)	821
27.3.4	MALIGNÍ EDEM (<i>OEDEMA MALIGNUM, MALIGNANT EDEMA</i>)	822
27.3.5	LEPTOSPIRÓZA (<i>LEPTOSPIROSIS</i>)	823
27.3.6	SALMONELÓZA (<i>SALMONELLOSIS</i>)	824
27.3.7	AKTINOMYKÓZA (<i>ACTINOMYCOSIS</i>)	826
27.3.8	AKTINOBACILÓZA (<i>ACTINOBACILLOSIS</i>)	826
27.3.9	NEKROBACILÓZA (<i>NECROBACILLOSIS</i>)	827
27.3.10	MYKOPLAZMÓZY (<i>MYCOPLASMOSES</i>)	828
27.3.11	PASTEURELÓZA (<i>PASTEURELLOSIS</i>)	830

27.3.11.1	Hemoragická septikemie skotu, pasterelóza skotu (<i>Pasteurellosis bovis</i> , <i>Haemorrhagic septicaemia</i>)	830
27.3.11.2	Plicní pasterelóza skotu	831
27.3.12	HISTOFILÓZA (<i>HISTOPHILOSIS</i> , <i>HAEMOPHILUS SEPTICAEMIA OF CATTLE</i>)	832
27.3.13	HLAVNÍČKA, ZHOUBNÁ KATARÁLNÍ HOREČKA (<i>CORYZA GANGRAENOSA BOVUM</i> , <i>MALIGNANT CATARRHAL FEVER</i>)	833
27.3.14	BOVINNÍ VIROVÁ DIAREA, SLIZNIČNÍ CHOROBA, BVD-MD (<i>BOVINE VIRAL DIARRHEA</i> , <i>MUCOSAL DISEASE</i>)	835
27.3.15	INFEKCE BOVINNÍM RESPIRAČNÍM SYNCYTIÁLNÍM VIREM, BRVS (<i>BOVINE RESPIRATORY SYNCYTIAL VIRUS</i>)	838
28	PARAZITÁRNÍ CHOROBY	841
28.1	PROTOZOÓZY (<i>PROTOZOOSSES</i>)	841
28.1.1	TRITRICHOMONÓZA (<i>TRITRICHOMONOSIS</i>)	841
28.1.2	DIPLOMONADIDA	841
28.1.2.1	Giardióza (<i>Giardiasis</i>)	841
28.1.3	APICOMPLEXA	842
28.1.3.1	Kokcidióza (<i>Eimeriíza</i>) (<i>Coccidiosis</i> , <i>Eimeriosis</i>)	842
28.1.3.2	Kryptosporidióza (<i>Cryptosporidiosis</i>)	845
28.1.3.3	Toxoplazmóza (<i>Toxoplasmosis</i>)	846
28.1.3.4	Neosporóza (<i>Neosporosis</i>)	846
28.1.3.5	Besnoitióza (<i>Besnoitiosis</i>)	847
28.1.3.6	Sarkocystóza (<i>Sarcocystosis</i>)	848
28.1.3.7	Babezióza (<i>Babesiosis</i>)	849
28.1.3.8	Theilerióza (<i>Theileriosis</i>)	850
28.1.4	CILIOPHORA	851
28.1.4.1	Buxtonelóza (<i>Buxtonellosis</i>)	851
28.2	HELMINTÓZY (<i>HELMINTHOSES</i>)	851
28.2.1	TREMATODÓZY (<i>TREMATODOSES</i>)	851
28.2.1.1	Fasciolóza (<i>Fasciolosis</i>)	851
28.2.1.2	Fascioloidóza (<i>Fascioloidosis</i>)	854
28.2.1.3	Dikrocelióza (<i>Dicrocoeliosis</i>)	855
28.2.1.4	Paramfistomóza (<i>Paramphistomosis</i>)	856
28.2.2	CESTODÓZY (<i>CESTODOSES</i>)	858
28.2.2.1	Moniezióza (<i>Monieziosis</i>)	858
28.2.2.2	Taenia saginata cysticercóza (<i>Taenia saginata cysticercosis</i>) Cysticercóza skotu (<i>Cysticercosis bovis</i>)	859
28.2.2.3	Taenia hydatigena cysticercóza (<i>Taenia hydatigena cysticercosis</i>)	860
28.2.2.4	Echinokokóza (<i>Echinococcosis</i>)	860
28.2.3	NEMATODÓZY (<i>NEMATODOSES</i>)	861
28.2.3.1	Diktyokaulóza (<i>Dictyocaulosis</i>)	861
28.2.3.2	Strongyloidóza (<i>Strongyloidosis</i>)	863
28.2.3.3	Trichostrongylidóza (<i>Trichostrongylidosis</i>)	864
28.2.3.4	Chabertióza a ezofagostomóza (<i>Chabertiosis et oesophagostomosis</i>)	871
28.2.3.5	Bunostomóza (<i>Bunostomosis</i>)	872
28.2.3.6	Toxokaróza (<i>Toxocarosis</i>)	873
28.2.3.7	Telazióza (<i>Theliasiosis</i>)	874
28.2.3.8	Onchocercóza (<i>Onchocercosis</i>)	875
28.2.3.9	Stefanofilarióza (<i>Stephanophilariosis</i>)	875
28.2.3.10	Trichurióza (<i>Trichuriasis</i>)	875
28.3	PARAZITÓZY VYVOLANÉ ČLENOVCI (<i>ARTHROPODA</i>)	876
28.3.1	AKARÓZY (<i>ACAROSIS</i>)	876
28.3.1.1	Svrab (prašivina, <i>Scabies</i>)	876
28.3.1.1.1	Sarkoptóza (<i>Sarcoptosis</i>)	876
28.3.1.1.2	Psoroptóza (<i>Psoroptosis</i>)	877
28.3.1.1.3	Chorioptóza (<i>Chorioposis</i>)	878
28.3.1.2	Demodikóza – trdníkovitost (<i>Demodicosis</i>)	878
28.3.1.3	Ixodidóza – klíšťatovitost (<i>Ixodidosis</i>)	879
28.3.2	ENTOMÓZY (<i>ENTOMOSES</i>)	880
28.3.2.1	Malofagóza (<i>Mallophagosis</i>)	880
28.3.2.2	Anopluróza – zavisení (<i>Anoplurosia</i>)	881
28.3.2.3	Napadení skotu bodavým hmyzem	882
28.3.2.4	Hypodermóza – podkožní střečkovitost (<i>Hypodermosis</i>)	886

29	OTRAVY	889
29.1	DUSÍKATÉ LÁTKY	889
29.1.1	OTRAVA PLYNNÝM AMONIAKEM (ČPAVKEM)	889
29.1.2	OTRAVY SLOUČENINAMI AMONIAKU	889
29.1.2.1	Otrava močovinou	890
29.1.2.2	Otrava hydroxidem amonným	892
29.1.3	OTRAVA DUSIČNANY A DUSITANY	892
29.2	PLYNNÉ JEDY	895
29.2.1	OTRAVA OXIDEM UHELNATÝM	895
29.2.2	OTRAVA OXIDEM UHLIČITÝM	896
29.2.3	OTRAVA OXIDEM SÍŘIČITÝM	897
29.2.4	OTRAVA SULFANEM (SIROVODÍKEM)	898
29.2.5	OTRAVA KYSELINOU KYANOVODÍKOVOU, KYANOVODÍKEM	898
29.3	NĚKTERÉ KOVY A METALOIDY A JEJICH TOXICKÉ SLOUČENINY	900
29.3.1	OTRAVA ARZENEM	900
29.3.2	OTRAVA ANTIMONEM	902
29.3.3	OTRAVA CÍNEM	902
29.3.4	OTRAVA KADMIEM	903
29.3.5	OTRAVA MĚDÍ	905
29.3.6	OTRAVA MOLYBDENEM	906
29.3.7	OTRAVA OLOVEM	906
29.3.8	OTRAVA RTUŤÍ	908
29.3.9	OTRAVA THALLIEM	910
29.3.10	OTRAVA SELENEM	911
29.3.11	OTRAVA ZINKEM	911
29.4	OSTATNÍ PRVKY A JEJICH SLOUČENINY	912
29.4.1	OTRAVA FLUOREM A FLUORIDY	912
29.4.2	OTRAVA CHLORIDEM SODNÝM (KUCHYŇSKOU SOLÍ)	913
29.5	BIOCIDY A PESTICIDY	914
29.5.1	OTRAVY INSEKTICIDY	914
29.5.1.1	Otrava organoforovými insekticidy a insekticidními karbamáty	914
29.5.1.2	Otrava chlorovanými insekticidy	916
29.5.1.3	Otrava pyrethriny a pyrethroidy	917
29.5.1.4	Otrava nikotinem	918
29.5.1.5	Otrava rotenonem	919
29.5.1.6	Otrava plynými a fumigačními insekticidy	919
29.5.1.7	Otrava nitrovanými fenoly	919
29.5.2	OTRAVY RODENTICIDY	920
29.5.2.1	Otrava antikoagulačními kumulativními rodenticidy	920
29.5.2.2	Otrava fosfidem zinku	922
29.5.2.3	Otrava cholekalciferolem, vitaminem D3	922
29.5.2.4	Otrava scillirosidem	923
29.5.3	OTRAVY FUNGICIDY	923
29.5.3.1	Otrava fungicidními karbamáty	924
29.5.3.2	Otrava ostatními organickými fungicidy	924
29.5.3.3	Otrava fungicidními sloučeninami mědi	925
29.5.3.4	Otrava fungicidními sloučeninami rtuti	925
29.5.3.5	Otrava fungicidními sloučeninami cínu	926
29.5.3.6	Otrava fungicidními sloučeninami síry	927
29.5.4	OTRAVY HERBICIDY	927
29.5.4.1	Otrava amidy, nitrily a aniliny	927
29.5.4.2	Otrava bipyridily	928
29.5.4.3	Otrava deriváty kyselin fenoxymastných	929
29.5.4.4	Otrava deriváty močoviny	929
29.5.4.5	Otrava herbicidními karbamáty a thiokarbamáty	930
29.5.4.6	Otrava triaziny	930
29.5.4.7	Otrava ostatními herbicidy	931
29.6	FYTOTOXINY	932
29.6.1	OTRAVA ALKALOIDY	932
29.6.2	OTRAVA GLYKOSIDY	936
29.6.3	OTRAVA SAPONINY	938
29.6.4	OTRAVA SILICEMI	939

29.6.5	OTRAVA TERPENY	939
29.6.6	OTRAVA FOTOTENZIBILIZAČNÍMI LÁTKAMI	940
29.7	ZOOTOXINY	941
29.7.1	OTRAVA VČELÍM JEDEM	941
29.7.2	OTRAVA HADÍM JEDEM	942
29.8	ODPADNÍ PRODUKTY ANTROPOGENNÍHO PŮVODU	943
29.8.1	INTOXIKACE VYVOLANÉ ODPADNÍMI PRODUKTY Z VÝROBNÍ A ZPRACOVATELSKÉ ČINNOSTI	943
29.8.2	OTRAVY POLYCHLOROVANÝMI DERIVÁTY	944
29.9	ZÁVADNÉ KRMIVO	946
29.9.1	POKRUTINY JAKO ZDROJ TOXICKÝCH LÁTEK	946
29.9.2	BOTULISMUS	947
29.10	MYKOTOXIKÓZY	948
30	NEMOCI TELAT	953
30.1	VYŠETŘENÍ TELETE	953
30.1.1	VYŠETŘENÍ TELETE PO NAROZENÍ	953
30.1.2	SPECIFIKA VYŠETŘENÍ ORGÁNŮ TELAT	953
30.2	VZTAH MATKA – MLÁĎE	954
30.3	ČASNÁ A POZDNÍ ASFYXIE NOVOROZENÝCH TELAT (ASPHYXIA NEONATORUM)	957
30.4	SEPSĚ (SEPTIKEMIE) NOVOROZENÝCH TELAT (SEPSIS, SEPTICAEMIA, NEONATORUM)	960
30.5	IZOIMUNOHEMOLYTICKÝ IKTERUS NOVOROZENÝCH TELAT (ICTERUS ISOIMMUNOHAEMOLYTICUS NEONATORUM)	961
30.6	ANEMICKÝ SYNDROM TELAT (ANAEMIA VITULORUM)	962
30.7	ZÁNĚT PUPKU U TELAT (OMPHALITIS)	963
30.8	KÝLY U TELAT A MLADÉHO SKOTU	967
30.8.1	KÝLA PUPEČNÍ (HERNIA UMBILICALIS)	967
30.8.2	KÝLA TRÍSELNÁ A ŠOURKOVÁ (HERNIA INGUINALIS ET SCROTALIS)	969
30.9	NEMOCI TRÁVICÍHO ÚSTROJÍ U TELAT	971
30.9.1	POSTNATÁLNÍ ANOREXIE (ANOREXIA NEONATORUM)	971
30.9.2	ZÁNĚT SLIZNICE DUTINY ÚSTNÍ U TELAT (STOMATITIS VITULORUM)	972
30.9.3	NEMOCI PŘEDŽALUDKU A SLEZU U TELAT A MLADÉHO SKOTU	973
30.9.3.1	Jednoduchá indigestce, insuficience mikroflóry a motoriky předžaludku, senné břicho (Indigestio simplex, insufficientia biochemica et motorica proventriculi)	973
30.9.3.2	Dysfunkce čepcového žlabu u telat (Dysfunctio sulci reticulī vitulorum)	975
30.9.3.3	Vnitřní zvracení, reflux (Refluxus abomasoruminalis vitulorum)	977
30.9.3.4	Vřed slezu, vředová choroba telat (Ulcus abomasi vitulorum)	977
30.9.3.5	Levostranná dislokace slezu u telat (Dislocatio abomasi ad sinistram vitulorum)	979
30.9.3.6	Tympanie a volvulus slezu u telat (Tympania et volvulus abomasi vitulorum)	980
30.9.4	NEMOCI STŘEV	981
30.9.4.1	Diariocký syndrom u telat	982
30.9.4.2	Dehydratace a rehydratace u telat	988
30.9.4.3	Ileus u telat a mladého skotu	989
30.9.4.3.1	Vsunutí střeva, invaginace (Invaginatio intestini)	989
30.9.4.3.2	Zauzlení střev (Volvulus intestini, volvulus jejuni et ilei)	991
30.9.4.3.3	Mezenteriální torze střeva (Torsio mesenterialis intestini)	991
30.9.4.3.4	Dislokace střeva nalevo bacheru (Dislocatio intestini ad sinistram ruminis)	992
30.9.4.3.5	Inkarcerační (uskrtnutí), strangulace (zaškrcení), komprese (stlačení) střeva (Incarceratio, strangulatio, compressio intestini)	993
30.9.4.3.6	Obstipace, obturace střeva (obturační ileus) (Obstipatio, obturatio intestini)	994
30.9.4.3.7	Paralytický ileus (Ileus paralyticus)	995
30.9.4.3.8	Křeč střeva, střevní spasmus (Spasmus intestini)	996
30.9.4.3.9	Dilatace a dislokace slepého střeva (Dilatatio et dislocatio caeci)	996
30.10	RESPIRAČNÍ SYNDROM U TELAT	997
30.11	METABOLICKÁ ONEMOCNĚNÍ TELAT	1002
30.11.1	KARENCE MIKROPRVKŮ	1002
30.11.1.1	Selen	1003
30.11.1.2	Zinek	1004
30.11.1.3	Měď	1004
30.11.1.4	Mangan	1004
30.11.1.5	Jod	1004
30.11.1.6	Kobalt	1004
30.11.2	HYPOVITAMINÓZY	1005

6.5.4	AKTIVNÍ IMUNOPROFYLAZE - VAKCINACE	114
6.5.5	VAKCINAČNÍ POSTUPY U SKOTU	114
6.5.6	NEŽÁDOUCÍ POSTVAKCINAČNÍ REAKCE	117
7	DIAGNOSTIKA NEMOCÍ A PORUCH ZDRAVÍ SKOTU	119
7.1	ZÁKLADNÍ POJMY	119
7.1.1	NEMOC (<i>MORBUS</i>)	119
7.1.2	DIAGNOSTIKA (<i>DIAGNOSTICA</i>)	119
7.1.3	ANAMNÉZA, PŘEDCHOROBÍ (<i>ANAMNESIS</i>)	119
7.1.4	ETIOLOGIE (<i>AETIOLOGIA</i>)	120
7.1.5	PATOGENEZE (<i>PATHOGENESIS</i>)	120
7.1.6	SYMPTOMATOLOGIE, SEMIOLOGIE (<i>SYMPTOMATOLOGIA</i>)	120
7.1.7	TERAPIE, LÉČBA (<i>THERAPIA</i>)	120
7.1.8	PREVENCE (<i>PRAEVENTIA</i>)	120
7.2	KLINICKÉ VYŠETŘOVACÍ METODY	120
7.2.1	VYŠETŘENÍ ZRAKEM, ADSPEKCE (<i>ADSPECTIO</i>)	121
7.2.2	VYŠETŘENÍ HMATEM, PALPACE (<i>PALPATIO</i>)	121
7.2.3	VYŠETŘENÍ POKLEPEM, PERKUSE (<i>PERCUSSIO</i>)	121
7.2.4	VYŠETŘENÍ POSLECHEM, AUSKULTACE (<i>AUSCULTATIO</i>)	121
7.2.5	VYŠETŘENÍ ČICHEM	122
7.2.6	VYŠETŘENÍ MĚŘENÍM	122
7.3	KLINICKÉ VYŠETŘOVÁNÍ	122
7.3.1	PŘÍPRAVA PACIENTA K VYŠETŘENÍ	122
7.3.1.1	Označování a evidence zvířat	122
7.3.1.2	Zacházení se zvířaty, jejich fixace a pokládání	123
7.3.2	METODICKÝ POSTUP PŘI INDIVIDUÁLNÍM KLINICKÉM VYŠETŘOVÁNÍ	125
7.3.2.1	Individuální anamnéza	125
7.3.2.2	Vyšetření všeobecného stavu zvířete	125
7.3.2.3	Vyšetření triasu	126
7.3.2.4	Vyšetření kůže a podkoží	128
7.3.2.5	Vyšetření viditelných sliznic a oka	132
7.3.2.6	Vyšetření lymfatického systému a sleziny	135
7.3.2.7	Vyšetření cirkulačního aparátu	137
7.3.2.8	Vyšetření dýchacího aparátu	143
7.3.2.9	Vyšetření trávicího ústrojí	151
7.3.2.9.1	Hodnocení krmiva a výživy	151
7.3.2.9.2	Vyšetření jednotlivých úseků trávicího ústrojí	153
7.3.2.10	Diagnostika chorob jater	165
7.3.2.11	Vyšetření močového ústrojí	166
7.3.2.12	Metody diagnostiky pohlavní aktivity a poruch plodnosti u jalovic a krav	173
7.3.2.13	Metody diagnostiky pohlavní aktivity a poruch plodnosti u býka	173
7.3.2.14	Vyšetření mléčné žlázy	173
7.3.2.15	Vyšetření pohybového aparátu	174
7.3.2.16	Vyšetření nervového aparátu	178
7.3.2.17	Dokumentace o vyšetření, chorobopis	181
7.4	SPECIÁLNÍ VYŠETŘOVACÍ A DIAGNOSTICKÉ METODY A POSTUPY	181
7.4.1	SPECIÁLNÍ METODY VYŠETŘENÍ	181
7.4.1.1	Laparoskopie a laparotomie	181
7.4.1.2	Probatorní punkce	182
7.4.1.3	Cystoskopie	182
7.4.1.4	Feroskopické vyšetření detektorem	182
7.4.1.5	Magnetová sonda	183
7.4.1.6	Alergenodiagnostika	183
7.4.2	ODBĚR BIOLOGICKÉHO MATERIÁLU K LABORATORNÍMU VYŠETŘENÍ	184
7.4.2.1	Odběr krve	184
7.4.2.2	Odběr moči katetrizací (<i>Cathetrisatio</i>)	185
7.4.2.3	Odběr kostní dřevě	185
7.4.2.4	Odběr mozkomíšního moku	186
7.4.2.5	Odběr synovie	187
7.4.2.6	Odběr břišního moku	187
7.4.2.7	Odběr bachorové tekutiny	187
7.4.2.8	Odběr slezové tekutiny	189

30.11.2.1	Nutriční svalová dystrofie (<i>Myodystrophia</i>)	1006
30.11.2.2	Cerebrokortikální nekróza (<i>Necrosis cerebrocorticalis, avitaminosis B₁</i>)	1008
30.12	ZÁNĚT ZEVNÍHO ZVUKOVODU, STŘEDNÍHO A VNITŘNÍHO UCHA (<i>OTITIS EXTERNA, MEDIA ET INTERNA</i>)	1009
30.13	CHIRURGICKO-ORTOPEDICKÁ ONEMOCNĚNÍ TELAT	1010
30.13.1	VROZENÁ KONTRAKTURA KONČETIN U TELAT (<i>CONTRACTURA PEDUM CONGENITA NEONATORUM</i>)	1010
30.13.2	PURULENTNÍ OSTEOMYELITIDA (<i>OSTEOMYELITIS PURULENTA</i>)	1011
30.13.3	ZÁNĚT KLOUBŮ A SYNOVIÁLNÍCH ÚTVARŮ (<i>POLYARTHRITIS ET POLYSYNOVITIS</i>)	1011
31	PRODUKČNÍ A PREVENTIVNÍ MEDICÍNA V CHOVECH SKOTU	1013
31.1	ÚVOD	1013
31.2	DEFINICE, CÍL, OBECNÉ PRINCIPY A METODY PRODUKČNÍ A PREVENTIVNÍ MEDICÍNY	1013
31.3	ZÁKLADNÍ PODMÍNKY REALIZACE PRODUKČNÍ A PREVENTIVNÍ MEDICÍNY	1014
31.4	ZÍSKÁVÁNÍ DAT A JEJICH EVIDENCE	1014
31.5	METODICKÉ POSTUPY PŘI PROVÁDĚNÍ PRODUKČNÍ A PREVENTIVNÍ MEDICÍNY	1015
31.6	EKONOMICKÉ ASPEKTY CHOVU SKOTU, PRODUKCE MLÉKA A MASA	1017
31.6.1	EKONOMICKÉ HODNOCENÍ CHOVU SKOTU	1017
31.6.2	EKONOMIKA VÝROBY MLÉKA	1018
31.6.3	EKONOMIKA ODCHOVU A VÝKRMU MLADÝCH ZVÍŘAT	1019
31.7	APLIKACE OBECNÉ EPIZOOTOLOGIE A JEJÍCH METOD V OBLASTI PRODUKČNÍ A PREVENTIVNÍ MEDICÍNY	1019
31.7.1	ÚVOD	1019
31.7.2	VALIDITA – VĚROHODNOST POUŽITÝCH METOD	1020
31.7.3	URČENÍ PŘÍTOMNOSTI NEMOCI V POPULACI	1021
31.7.4	ODHAD RIZIK	1021
31.8	VÝZNAM A POSOUZENÍ PLEMENÁŘSKÉ PRÁCE V PREVENTIVNÍ MEDICÍNĚ U DOJENÉHO SKOTU	1022
31.8.1	ÚVOD	1022
31.8.2	POSOUZENÍ FAKTORŮ PROSTŘEDÍ VE VZTAHU KE ŠLECHTĚNÍ	1022
31.8.3	PLEMENÁŘSKÁ PRÁCE VE VZTAHU KE ZDRAVOTNÍMU STAVU U DOJENÉHO SKOTU	1023
31.8.4	BUDOUCÍ MOŽNOSTI VE ŠLECHTĚNÍ NA KVALITU ZDRAVOTNÍHO STAVU	1024
31.9	KONTROLA VÝŽIVY, BACHOROVÉ FERMENTACE A MLÉČNÉ PRODUKCE	1025
31.9.1	HODNOCENÍ FARMY, USTÁJENÝCH ZVÍŘAT A JEJICH CHOVÁNÍ	1026
31.9.2	HODNOCENÍ TĚLESNÉ KONDICE (<i>BODY CONDITION SCORING</i>) ADSPEKCI A PALPACÍ	1026
31.9.2.1	Použití hodnocení kondice dojnic v řízení jejich výživy a užitkovosti	1027
31.9.2.2	Hodnocení tělesné kondice u prvotelek a plemene s kombinovanou užitkovostí	1028
31.9.3	HODNOCENÍ TĚLESNÉ KONDICE SONOGRAFICKÝM MĚŘENÍM SÍLY HRBETNÍHO TUKU	1028
31.9.4	KLINICKÉ HODNOCENÍ STRUKTURY KRMNÉ DÁVKY	1030
31.9.4.1	Síta na separaci částic krmiva	1030
31.9.4.2	Hodnocení výsledků separace jednotlivých fyzikálních frakcí krmné dávky	1031
31.9.5	KLINICKÉ HODNOCENÍ NÁPLNĚ BACHORU	1032
31.9.6	KLINICKÉ HODNOCENÍ KONZISTENCE FÉCES	1033
31.9.7	KLINICKÉ HODNOCENÍ ZDRAVÍ ZVÍŘAT DOPLNĚNÉ O VÝSLEDKY NĚKTERÝCH LABORATORNÍCH VÝŠETŘENÍ	1033
31.9.8	ZÁVĚR KLINICKÉHO HODNOCENÍ VÝŽIVY, BACHOROVÉ FERMENTACE A KONVERZE ŽIVIN	1033
31.10	KONTROLA PRODUKCE A SLOŽENÍ MLÉKA	1035
31.10.1	HODNOCENÍ LAKTACE	1035
31.10.2	OBSAH TUKU V MLÉČE	1035
31.10.3	OBSAH BÍLKOVINY V MLÉČE	1036
31.10.4	OBSAH LAKTÓZY V MLÉČE	1037
31.10.5	OBSAH MOČOVINY V MLÉČE	1037
31.10.6	OBSAH KETOLÁTEK V MLÉČE	1037
31.10.7	OBSAH KYSELINY CITRONOVÉ V MLÉČE	1038
31.10.8	OBSAH MINERÁLNÍCH LÁTEK V MLÉČE	1038
31.10.9	CELKOVÝ POČET MIKROORGANISMŮ	1038
31.10.10	POČET SOMATICKÝCH BUNĚK	1038
31.11	METABOLICKÉ PROFILOVÉ TESTY	1039
31.11.1	ANALÝZA STÁDA	1039
31.11.2	VÝBĚR ZVÍŘAT	1040
31.11.3	PREVENTIVNÍ METABOLICKÝ TEST	1040
31.11.4	DIAGNOSTICKÝ METABOLICKÝ TEST	1040

31.11.5	ODBĚR BIOLOGICKÉHO MATERIÁLU	1041
31.11.6	KLINICKO-BIOCHEMICKÉ VYŠETŘENÍ	1042
31.11.6.1	Acidobazický stav	1042
31.11.6.2	Hematologický profil	1043
31.11.6.3	Energetický profil	1043
31.11.6.4	Dusíkový a bílkovinný profil	1044
31.11.6.5	Enzymový a hepatální profil	1045
31.11.6.6	Elektrolytový a vodní profil	1045
31.11.6.7	Makromineralní profil	1046
31.11.6.8	Mikroelementový profil	1046
31.11.6.9	Vitaminový profil	1046
31.11.6.10	Bachorový profil	1047
31.11.6.11	Močový profil	1047
31.11.6.12	Jaterní tkáň	1047
31.11.6.13	Kostní tkáň	1048
31.11.7	HODNOCENÍ A ZÁVĚRY	1048
31.12	KONTROLA A ŘÍZENÍ REPRODUKCE	1048
31.12.1	ÚLOHA CHOVATELE V REPRODUKČNÍM MANAGEMENTU	1048
31.12.1.1	Zajištění příznivých podmínek chovu pro reprodukci	1049
31.12.1.2	Základní péče o reprodukci	1049
31.12.1.3	Evidence reprodukčních údajů	1052
31.12.1.4	Periodické hodnocení reprodukční výkonnosti stáda	1052
31.12.1.5	Řešení problémů v reprodukci	1054
31.12.2	ÚLOHA VETERINÁŘE V REPRODUKČNÍM MANAGEMENTU	1054
31.12.2.1	Základní periodická kontrola reprodukce stáda	1054
31.12.2.2	Prohloubená periodická kontrola reprodukce stáda	1054
31.12.2.3	Preventivně léčebné hromadné ošetření stáda	1055
31.12.2.4	Strategie hledání příčin snížené reprodukční výkonnosti stáda	1056
31.13	ASISTOVANÁ REPRODUKCE	1056
31.13.1	CÍLENÉ OVLIVŇOVÁNÍ POHLAVNÍHO CYKLU	1056
31.13.1.1	Synchronizace říje	1056
31.13.1.2	Superovulace	1058
31.13.2	UMĚLÁ INSEMINACE	1059
31.13.2.1	Výroba a konzervace inseminačních dávek	1059
31.13.2.2	Kontrola a hodnocení inseminační dávky	1060
31.13.2.3	Prověření vhodné doby k inseminaci	1060
31.13.2.4	Příprava inseminační dávky a technika inseminace	1061
31.13.3	TRANSFER EMBRYÍ	1062
31.13.3.1	Výběr a příprava dárců a příjemců	1062
31.13.3.2	Odběr embryí	1063
31.13.3.3	Zpracování výplasku a hodnocení embryí	1064
31.13.3.4	Krátkodobá kultivace a příprava embrya k přenosu	1065
31.13.3.5	Přenos embryí	1066
31.13.3.6	Konzervace embryí	1066
31.13.3.7	Sexace gamet a embryí	1067
31.13.3.8	Mikromanipulace s embryí	1068
31.13.4	PRODUKCE EMBRYÍ V PODMÍNKÁCH <i>IN VITRO</i>	1070
31.13.4.1	Získávání oocytů	1070
31.13.4.2	Maturace, fertilizace a kultivace	1071
31.13.4.3	<i>In vivo</i> kultivace <i>in vitro</i> produkovaných embryí	1072
31.14	ZAJIŠTĚNÍ ZDRAVÍ MLÉČNÉ ŽLÁZY	1073
31.14.1	PŘEHLED FOREM ONEMOCNĚNÍ MLÉČNÉ ŽLÁZY	1073
31.14.2	VETERINÁRNÍ POŽADAVKY NA MLÉKO	1074
31.14.3	HACCP SYSTÉM	1075
31.14.4	SUBKLINICKÁ MASTITIDA JAKO STÁDOVÝ PROBLÉM	1075
31.14.5	TECHNOLOGICKÁ PREVENCE ONEMOCNĚNÍ MLÉČNÉ ŽLÁZY	1077
31.14.5.1	Technologie ustájení	1077
31.14.5.2	Technologie získávání mléka	1079
31.14.5.3	Pracovní postup při dojení	1081
31.14.5.4	Sanitace dojících zařízení	1082
31.14.6	REALIZACE PROGRAMU TLUMENÍ A PREVENCE ZÁNĚTŮ MLÉČNÉ ŽLÁZY	1082
31.15	KULHÁNÍ JAKO STÁDOVÝ PROBLÉM A PÉČE O PAZNEHTY	1084

31.15.1	KULHÁNÍ	1084
31.15.2	FINANČNÍ ZTRÁTY ZPŮSOBENÉ KULHÁNÍM	1084
31.15.3	ČETNOST KULHÁNÍ, DOKUMENTACE	1084
31.15.4	POSTIŽENÍ PAZNEHTŮ	1085
31.15.5	CHARAKTERISTIKA OPTIMÁLNÍHO STAVU STÁDA	1086
31.15.6	ŘÍZENÍ A KONTROLA ZDRAVOTNÍHO STAVU KONČETIN NA ÚROVNI STÁDA	1086
31.15.7	PŘEDPOKLADY K UDRŽENÍ OPTIMÁLNÍHO ZDRAVOTNÍHO STAVU	1087
31.15.7.1	Řízení chovu a přímá péče o paznehty	1087
31.15.7.2	Péče o paznehty – úprava	1087
31.15.7.3	Koupele končetin	1088
31.15.7.4	Šlechtitelská práce	1089
31.16	PREVENCE PARAZITÁRNÍCH ONEMOCNĚNÍ	1089
31.16.1	PREVENCE PARAZITÓZ V CHOVECH A NA PASTVINÁCH	1090
31.16.2	DEZINFEKCE PŘI PARAZITÓZÁCH	1091
31.16.2.1	Fyzikální metody	1091
31.16.2.2	Chemické metody	1092
31.17	PREVENCE A OZDRAVOVACÍ POSTUPY U INFEKČNÍCH ONEMOCNĚNÍ	1092
31.17.1	PRŮJMOVÁ ONEMOCNĚNÍ	1092
31.17.2	RESPIRAČNÍ INFEKCE TELAT	1092
31.17.3	OPATŘENÍ PROTI HROMADNÝM ONEMOCNĚNÍM TELAT	1092
31.18	ZÁSADY DIAGNOSTIKY, PRVNÍ POMOCI, TERAPIE A PREVENCE INTOXIKACÍ	1093
31.18.1	DIAGNOSTIKA INTOXIKACÍ	1093
31.18.1.1	Úvod	1093
31.18.1.2	Pracovní skupina (komise) pro vyšetřování hromadných intoxikací	1093
31.18.1.3	Základní postup při vyšetřování intoxikací	1093
31.18.2	ZÁSADY PRVNÍ POMOCI A TERAPIE INTOXIKACÍ	1094
31.18.2.1	První pomoc	1095
31.18.2.2	Terapie intoxikací	1095
31.18.3	PREVENCE INTOXIKACÍ	1096
31.18.3.1	Úvod	1096
31.18.3.2	Základní klasifikace intoxikací	1096
31.18.3.3	Soubor základních opatření při intoxikacích mimořádného charakteru – toxikologických haváriích	1097
31.19	PREVENCE MYKOTOXIKÓZ	1098
31.19.1	ÚČINKY MYKOTOXINŮ NA ZDRAVOTNÍ STAV A REPRODUKCI	1098
31.19.2	DIAGNOSTIKA MYKOTOXINŮ A PLÍSNÍ	1098
31.19.3	PREVENCE A KONTROLNÍ METODY	1098
31.19.4	DEKONTAMINACE KRMIV	1099
32	VEŘEJNÉ VETERINÁŘSTVÍ	1101
32.1	PRÁVNÍ ÚPRAVA VETERINÁRNÍ PÉČE V CHOVECH SKOTU	1101
32.1.1	PRÁVNÍ ÚPRAVA VETERINÁRNÍ PÉČE V CHOVECH SKOTU	1101
32.1.2	ZAJIŠŤOVÁNÍ VETERINÁRNÍ PÉČE	1101
32.1.2.1	Soukromí veterinární lékaři	1101
32.1.2.2	Orgány veterinární správy	1101
32.1.3	CHOV SKOTU	1102
32.1.4	OZNAČOVÁNÍ A EVIDENCE SKOTU	1103
32.1.4.1	Označování skotu	1103
32.1.4.2	Průvodní list skotu	1104
32.1.4.3	Stájový registr skotu	1104
32.1.4.4	Evidence hospodářství chovatelů skotu	1104
32.1.4.5	Evidence provozovatelů jatek, provozovatelů shromažďovacích středisek, obchodníků a asanačních podniků	1104
32.1.4.6	Ústřední evidence	1105
32.1.5	PREMÍSTOVÁNÍ A VNITROSTÁTNÍ PŘEPRAVA SKOTU	1105
32.1.5.1	Zdravotní potvrzení a veterinární osvědčení	1105
32.1.5.2	Přeprava skotu	1105
32.1.5.3	Požadavky na velikost prostor pro přepravu skotu	1106
32.1.6	SVOD SKOTU	1107
32.1.7	SHROMAŽĎOVÁNÍ SKOTU V SHROMAŽĎOVACÍM STŘEDISKU PRO SKOT	1107
32.1.8	OBCHODOVÁNÍ SE SKOTEM	1107
32.1.9	PORÁŽENÍ SKOTU NA JATKÁCH	1108
32.1.10	PODÁVÁNÍ LÉČIVÝCH PŘÍPRAVKŮ PŘI POSKYTOVÁNÍ VETERINÁRNÍ PÉČE SKOTU	1108

32.1.11	PODÁVÁNÍ DOPLŇKOVÝCH LÁTEK SKOTU	1110
32.1.12	PODÁVÁNÍ LÁTEK S TYREOSTATICKÝM, ESTROGENNÍM, ANDROGENNÍM NEBO GESTAGENNÍM ÚČINKEM A BETA AGONISTŮ SKOTU	1110
32.1.13	NÁKAZY SKOTU A JEJICH ZDOLÁVÁNÍ	1110
32.1.13.1	Nákazy skotu	1110
32.1.13.2	Sledování nákazové situace	1111
32.1.13.3	Pohotovostní plány	1111
32.1.13.4	Ohlašovací povinnosti při podezření z výskytu nebezpečné nákazy	1111
32.1.13.5	Povinnosti při podezření z výskytu nebezpečné nákazy	1111
32.1.13.5.1	Povinnosti chovatele skotu při podezření z výskytu nebezpečné nákazy	1111
32.1.13.5.2	Povinnosti soukromého veterinárního lékaře při podezření z výskytu nebezpečné nákazy	1111
32.1.13.5.3	Povinnosti krajské veterinární správy při podezření z výskytu nebezpečné nákazy	1112
32.1.13.5.4	Povinnosti provozovatele svodu a provozovatele jatek při podezření z výskytu nebezpečné nákazy	1112
32.1.13.6	Ochranná a zdolávací opatření	1112
32.1.13.7	Ostatní nákazy a jejich zdolávání	1113
32.1.13.8	Programy ozdravování	1113
32.1.14	ODSTRAŇOVÁNÍ KADÁVERŮ SKOTU	1113
32.1.15	STÁTNÍ SPRÁVA V OBLASTI VETERINÁRNÍ PÉČE O SKOT	1113
32.1.15.1	Ministerstvo zemědělství	1113
32.1.15.2	Státní veterinární správa	1113
32.1.15.3	Krajská veterinární správa	1114
32.1.15.4	Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv	1114
32.1.15.5	Obce	1114
32.1.16	STÁTNÍ VETERINÁRNÍ DOZOR	1114
32.1.17	VETERINÁRNÍ OSVĚDČENÍ, ZÁVAZNÝ POKYN, ZÁVAZNÝ POSUDEK, OPATŘENÍ	1114
32.1.17.1	Veterinární osvědčení	1114
32.1.17.2	Závažný pokyn	1115
32.1.17.3	Závažný posudek	1115
32.1.17.4	Mimořádná veterinární opatření	1115
32.1.17.5	Opatření při porušení povinnosti k označování a evidenci skotu	1115
32.1.18	SANKCE	1116
32.2	OCHRANA ZVÍŘAT PROTI TÝRÁNÍ A PÉČE O JEJICH POHODU	1116
32.2.1	POHODA ZVÍŘAT (WELFARE)	1116
32.2.2	ZÁSADY A KRITÉRIA POSUZOVÁNÍ POHODY ZVÍŘAT	1117
32.2.3	POŽADAVKY NA OCHRANU A PÉČI O POHODU SKOTU	1117
32.2.4	PODMÍNKY OCHRANY A PÉČE O POHODU SKOTU V CHOVU	1117
32.2.5	PODMÍNKY OCHRANY A PÉČE O POHODU SKOTU PŘI PŘEPRAVĚ	1120
32.2.6	OCHRANA SKOTU PŘI USMRCOVÁNÍ, PORÁŽENÍ A UTRÁČENÍ	1121
32.2.7	OCHRANA SKOTU SOUVISEJÍCÍ S VETERINÁRNÍ ČINNOSTÍ	1122
32.2.8	OCHRANA SKOTU PŘI POKUSECH	1123
32.3	KOMORA VETERINÁRNÍCH LÉKAŘŮ ČESKÉ REPUBLIKY	1123
32.3.1	PRÁVNÍ PODKLAD ČINNOSTI KOMORY VETERINÁRNÍCH LÉKAŘŮ ČR A LEGISLATIVNÍ VYMEZENÍ DEFINICE VETERINÁRNÍHO LÉKAŘSTVÍ	1124
32.3.2	KOMORA VETERINÁRNÍCH LÉKAŘŮ ČR JAKO GARANT SPRÁVNÉ VETERINÁRNÍ PRAXE	1124
32.3.3	PRÁVNÍ POMOC KOMORY VETERINÁRNÍCH LÉKAŘŮ ČR PRAKTICKÝM VETERINÁRNÍM LÉKAŘŮM	1124
32.3.4	PRÁVIDLA PRO MOBILITU VETERINÁRNÍCH LÉKAŘŮ V ZEMÍCH EVROPSKÉ UNIE	1124
32.3.5	AKTIVITY KOMORY VETERINÁRNÍCH LÉKAŘŮ ČR PŘI DALŠÍM VZDĚLÁVÁNÍ VETERINÁRNÍCH LÉKAŘŮ	1124
32.4	ČESKÁ BUIATRICKÁ SPOLEČNOST	1125
32.4.1	VZNIK ČESKÉ BUIATRICKÉ SPOLEČNOSTI	1125
32.4.2	POSILÁNÍ ČESKÉ BUIATRICKÉ SPOLEČNOSTI	1125
	POUŽITÁ LITERATURA	1127
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	1137
	REJSTŘÍK	1141

7.4.2.9	Odběr tekutiny slepého střeva	189
7.4.2.10	Odběr mléka k laboratornímu vyšetření	189
7.4.2.11	Odběr exkretů z dýchacích cest	190
7.4.2.12	Biopsie jater	191
7.4.2.13	Biopsie kosti	191
7.4.2.14	Odběr vzorků k mikrobiologickému vyšetření	192
7.4.3	LABORATORNÍ VYŠETŘENÍ	192
7.4.3.1	Hematologické vyšetření	192
7.4.3.2	Acidobazické vyšetření krve	194
7.4.3.3	Biochemické vyšetření krve	194
7.4.3.4	Mikrobiologické metody vyšetření	195
7.4.3.5	Vyšetření kostní dřevě	195
7.4.3.6	Vyšetření mozkomíšního likvoru	196
7.4.3.7	Vyšetření lymfy	196
7.4.3.8	Vyšetření moči	196
7.4.3.9	Vyšetření bachorové tekutiny	197
7.4.3.10	Vyšetření břišního likvoru	198
7.4.3.11	Vyšetření tekutiny slezu a slepého střeva	199
7.4.3.12	Vyšetření trusu	199
7.4.3.13	Vyšetření synovie	200
7.4.3.14	Vyšetření jaterní tkáně	200
7.4.3.15	Vyšetření kostní tkáně	200
7.4.3.16	Vyšetření mléka	201
7.4.3.17	Vyšetření parazitologická	204
7.4.4	ZOBRAZOVACÍ DIAGNOSTIKA	207
7.4.4.1	Zobrazovací diagnostika – paraklinické diagnostické metody	207
7.4.4.2	Rentgenologie	207
7.4.4.3	Ultrasonografie	209
7.4.4.4	Scintigrafie	209
7.4.4.5	Počítačová tomografie (CT) a magnetická rezonance (MR)	210
7.4.5	LABORATORNÍ VYŠETŘOVÁNÍ A PŘÍSTROJOVÁ TECHNIKA	210
7.4.5.1	Ambulantní laboratoře a jejich vybavení	210
7.4.5.2	Velké laboratoře a jejich vybavení	210
7.4.5.3	Kontrola laboratorního vyšetření	211
8	OBECNÉ PRINCIPY CHIRURGIE SKOTU SE ZÁKLADY ANESTEZIE	213
8.1	PŘEDOPERAČNÍ VYŠETŘENÍ A PŘÍPRAVA PACIENTA	213
8.2	ANESTEZIE SKOTU	213
8.2.1	MÍSTNÍ ZNECITLIVĚNÍ, LOKÁLNÍ ANESTEZIE (ANAESTHESIA LOCALIS)	213
8.2.1.1	Místní znecitlivění tělních krajín	215
8.2.1.2	Místní znecitlivění na hlavě	215
8.2.1.3	Místní znecitlivění břišní stěny	216
8.2.1.4	Místní znecitlivění krajiny pánve a ocasu	218
8.2.1.5	Místní znecitlivění mléčné žlázy	219
8.2.1.6	Místní znecitlivění samčích pohlavních orgánů	220
8.2.1.7	Místní znecitlivění na končetinách	221
8.2.2	SEDACE	223
8.2.3	CELKOVÁ ANESTEZIE	224
8.2.3.1	Anestetika pro celkovou anestezii a jejich kombinace pro injekční anestezii nebo pro úvod do inhalační anestezie	224
8.2.3.2	Endotracheální intubace a polohování pacienta	225
8.2.3.3	Vedení (udržování) anestezie	225
8.2.3.4	Faktory ovlivňující kvalitu a bezpečnost anestezie, anesteziologické komplikace	226
8.3	CHIRURGICKÝ ZÁKROK	228
8.3.1	DEZINFEKCE, ANTISEPSE, STERILIZACE A ASEPSE	228
8.3.2	PŘÍPRAVA OPERAČNÍHO PERSONÁLU, NÁSTROJŮ, PŘÍSTROJŮ, OPERAČNÍHO MATERIÁLU A OPERAČNÍHO POLE	228
8.3.2.1	Příprava operačního personálu	228
8.3.2.2	Příprava nástrojů, přístrojů a operačního materiálu	229
8.3.2.3	Příprava operačního pole	229
8.3.3	USPOŘÁDÁNÍ A VYBAVENÍ CHIRURGICKÉHO PRACOVÍŠTĚ	230
8.3.4	ZÁKLADNÍ CHIRURGICKÉ NÁSTROJE	230

8.3.5	ŠÍČÍ MATERIÁLY A SUTURA TKÁNÍ	231
8.3.5.1	Výběr šicího materiálu a jehel	231
8.3.5.2	Sutura tkání	231
8.3.6	OBVAZY	231
8.3.7	HEMOSTÁZA V PRŮBĚHU OPERAČNÍHO ZÁKROKU	233
8.4	POOPERAČNÍ PÉČE A KOMPLIKACE	234
9	OBEČNÉ ZÁSADY TERAPIE	235
9.1	DIAGNÓZA, PROGNOZA A METODY TERAPIE	235
9.2	PLÁN TERAPIE A PREVENČE	235
9.3	APLIKAČNÍ FORMY LÉKŮ A JEJICH PODÁVÁNÍ	235
9.3.1	ZEVNÍ (TOPIČKÁ) APLIKACE LÉKŮ	236
9.3.2	ENTERÁLNÍ APLIKACE LÉKŮ	236
9.3.3	PARENTERÁLNÍ APLIKACE LÉKŮ	237
9.3.4	ODBOBNÁ ZPŮSOBILOST PRO PODÁVÁNÍ A PŘEDEPISOVÁNÍ VETERINÁRNÍCH LÉČIV	239
9.4	LÉKY A TERAPIE U POTRAVINOVÝCH ZVÍŘAT	239
9.5	VETERINÁRNÍ LÉČIVA A REZISTENCE	241
9.5.1	POTRAVINOVÁ ZVÍŘATA JAKO ZDROJ REZISTENTNÍCH BAKTERIÍ OHROŽUJÍCÍCH ČLOVĚKA	241
9.5.2	PREVENČE ANTIBIOTICKÉ REZISTENCE, PŘÍSTUPY A ŘEŠENÍ	241
10	PORUCHY CHOVÁNÍ, ETOPATIE	243
10.1	SYNDROM OCUCÁVÁNÍ A OLIZOVÁNÍ TELAT	243
10.2	SYNDROM VYSÁVÁNÍ (SAMOVYSÁVÁNÍ) MLÉKA U DOJNIC	244
10.3	HRANÍ S JAZYKEM	244
10.4	SYNDROM VYSÁVÁNÍ PŘEDKOŽKY A PITÍ MOČI	245
10.5	MASTURBACE, ONANIE	245
10.6	SYNDROM SKÁKÁNÍ (<i>BULLER-STEER-SYNDROM</i>)	246
10.7	SYNDROM AGRESIVNÍHO CHOVÁNÍ	246
10.8	KOPÁNÍ	246
10.9	SYNDROM ROZHAZOVÁNÍ KRMIVA (<i>FEED TOSSING</i>)	246
10.10	ODMÍTÁNÍ POHYBU	246
10.11	SYNDROM STRACHU, ÚTĚKU A PANIKY	247
11	GENETICKY PODMÍNĚNÁ ONEMOCNĚNÍ SKOTU	249
11.1	DĚDIČNÁ ONEMOCNĚNÍ SKOTU	249
11.1.1	ZPŮSOBY DĚDIČNOSTI ONEMOCNĚNÍ	249
11.1.2	OBEČNÉ RYSY MONOGENNÍCH MUTACÍ U SKOTU	251
11.1.3	AKTUÁLNÍ MONOGENNÍ MUTACE HOLŠTÝNSKÉHO PŮVODU U SKOTU	251
11.1.4	DALŠÍ SLEDOVANÉ VADY U HOLŠTÝNSKÉHO SKOTU	252
11.1.5	MONOGENNÍ MUTACE SPECIFICKÉ PRO URČITÁ PLEMENA	252
11.1.6	KOMPLEX VERTEBRÁLNÍCH MALFORMACÍ	252
11.1.7	SYNDROM DEFICIENCE ADHEZE LEUKOCYTŮ SKOTU (<i>BOVINE LEUKOCYTE ADHESION DEFICIENCY</i>)	252
11.2	VROZENÉ VÝVOJOVÉ VADY SKOTU	253
11.2.1	PŘÍČINY A ZPŮSOBY DĚDIČNOSTI VVV	253
11.2.2	PRAKTICKY VÝZNAMNÉ VVV U SKOTU	253
11.3	DATABÁZE DĚDIČNÝCH PORUCH ZDRAVÍ U SKOTU A JINÝCH DRUHŮ: <i>ONLINE MENDELIAN INHERITANCE IN ANIMALS (OMIA)</i> A JINÉ INTERNETOVÉ ZDROJE	253
11.3.1	PRAKTICKY VÝZNAMNÉ CHROMOZOMÁLNÍ ABNORMALITY U SKOTU	254
11.4	GENETICKY PODMÍNĚNÁ REZISTENCE K ONEMOCNĚNÍM	254
11.5	KONTROLA ZDRAVÍ A DĚDIČNOSTI ZDRAVÍ U SKOTU V ČR	255
12	POLYSYSTÉMOVÉ CHOROBNÉ STAVY A ONEMOCNĚNÍ	257
12.1	VIREMIE (<i>VIRAEMIA</i>)	257
12.2	BAKTERIEMIE (<i>BACTERIAEMIA</i>)	257
12.3	TOXEMIE (<i>TOXAEMIA</i>)	257
12.4	SEPSÉ (<i>SEPSIS</i>)	258
12.5	HEMORAGICKÁ DIATÉZA (<i>DIATHESIS HAEMORRHAGICA</i>)	259
12.6	STRESOVÝ SYNDROM (<i>STRESS</i>)	259
12.7	OBĚHOVÉ SELHÁNÍ, ČEVNÍ KOLAPS, ŠOK	260
12.8	CHOROBA Z OZÁŘENÍ (<i>RADIATION DISEASES</i>)	261
12.9	ANOREXIE, INANICE, KACHEXIE (<i>ANOREXIA, INANTIO, CACHEXIA</i>)	264

13	CHOROBY KŮŽE, PODKOŽÍ A ROHŮ	265
13.1	ALOPECIE, LYSIVOST (ALOPECIA)	265
13.2	ZÁNĚT KŮŽE (DERMATITIS)	265
13.3	POPÁLENÍ, OPÁŘENÍ KŮŽE (COMBUSTIO CUTIS)	266
13.4	OMRZLINY (CONGELATIO)	266
13.5	POLEPTÁNÍ KŮŽE (CAUTERISATIO CUTIS)	267
13.6	EKZÉM, ATOPICKÝ ZÁNĚT KŮŽE (ECZEMA, DERMATITIS ATOPICA)	267
13.7	EXANTÉM (EXANTHEMA)	268
13.8	FOTENZIBILIZAČNÍ, TOXICKÝ ZÁNĚT KŮŽE (DERMATITIS SOLARIS, PHOTODERMATITIS TOXICA)	269
13.9	HYPERKERATÓZA (HYPERKERATOSIS)	270
13.10	PARAKERATÓZA (PARAKERATOSIS)	271
13.11	ZÁNĚT KŮŽE V TRÍSELNÉ KRAJINĚ U DOJNIC (DERMATITIS UBEROINGUINALIS)	272
13.12	LOKÁLNÍ ODŮMRŤ (GANGRÉNA) KŮŽE, DEKUBITUS (GANGRAENA CUTIS, DECUBITUS)	273
13.13	PORANĚNÍ, RÁNA KŮŽE (LAESIO TRAUMATICA, VULNUS CUTIS)	274
13.14	PORANĚNÍ OCASU (LAESIO TRAUMATICA CAUDAE)	277
13.15	PODKOŽNÍ EDEM (OEDEMA SUBCUTANEUM)	278
13.16	PODKOŽNÍ FLEGMONA (PHLEGMONA SUBCUTANEA)	279
13.17	PODKOŽNÍ ABSCES (ABSCESSUS SUBCUTANEUS)	280
13.18	HEMATOM, KREVŇÍ VÝRON (HAEMATOMA)	281
13.19	PÍŠŤEL (FISTULA)	282
13.20	PODKOŽNÍ EMPYZÉM (EMPHYSEMA SUBCUTANEUM)	282
13.21	TRICHOFCIE, TRICHOFTÓZA (TRICHOPHYTIASIS)	283
13.22	AKTINOBACILÓZA KŮŽE (ACTINOBACILLOSIS CUTIS)	284
13.23	PAPILOMATÓZA (PAPILLOMATOSIS)	284
13.24	LEUKÓZA KŮŽE (LEUCOSIS CUTANEA)	286
13.25	NÁDORY KŮŽE (TUMORES CUTIS)	286
13.26	ZÁNĚT KŮŽE PRSTU (DERMATITIS DIGITALIS)	287
13.27	ZÁNĚT KŮŽE MEZIPRSTOVÉ ŠTĚRBINY SKOTU (DERMATITIS INTERDIGITALIS BOVIS)	289
13.28	MEZIPRSTOVÁ NEKROBACILÓZA SKOTU (NECROBACILLOSIS INTERDIGITALIS BOVIS)	289
13.29	NEMOCI ROHŮ A OPERAČNÍ ZÁKROKY NA ROZÍCH	290
13.29.1	EXKORNUACE ROHOVÉHO TOULCE (EXCORNUTIO TUBULI CORNEI)	290
13.29.2	ZLOMENINA ROHOVÉHO VÝBĚŽKU KOSTI ČELNÍ (FRACTURA PROCESSUS CORNUALIS OSSIS FRONTALIS)	291
13.29.3	KRÁČENÍ ROHU (RESECTIO CORNUS)	291
13.29.4	DEKORNUACE, ODROHOVÁNÍ (DECORNUATIO, AMPUTATIO CORNUS)	291
13.29.4.1	Dekornuace telat	292
13.29.4.2	Dekornuace mladého skotu	292
13.29.4.3	Dekornuace dospělého skotu	292
14	ONEMOCNĚNÍ LYMFATICKÉHO SYSTÉMU	295
14.1	ZÁNĚT MÍZNÍCH UZLIN A ZÁNĚT MÍZNÍCH CÉV (LYMPHADENITIS, LYMPHANGOITIS)	295
14.2	SPORADICKÁ LEUKÓZA SKOTU (LEUCOSIS SPORADICA BOVIS)	295
14.3	AKTINOMYKÓZA - AKTINOBACILÓZA MÍZNÍCH UZLIN (ACTINOMYCOSIS - ACTINOBACILLOSIS LYMPHONODORUM)	296
15	ONEMOCNĚNÍ SRDCE A CÉV	299
15.1	SRDEČNÍ NEDOSTATEČNOST, SLABOST (INSUFFICIENTIA CORDIS)	299
15.1.1	DILATACE SRDCE (DILATATIO CORDIS)	302
15.1.2	HYPERTROFIE (ZBYTNĚNÍ) SRDCE (HYPERTROPHIA CORDIS)	302
15.2	ONEMOCNĚNÍ OSRDEČNÍKU (LAESIONES PERICARDII)	302
15.2.1	TRAUMATICKÝ ZÁNĚT OSRDEČNÍKU (PERICARDITIS TRAUMATICA)	303
15.2.2	NETRAUMATICKÝ ZÁNĚT OSRDEČNÍKU (PERICARDITIS NON TRAUMATICA)	305
15.3	ZÁNĚT SRDEČNÍHO SVALU (MYOCARDITIS)	305
15.4	KARDIOMYOPATIE (CARDIOMYOPATHIA)	306
15.5	ZÁNĚT ENDOKARDU (ENDOCARDITIS)	307
15.6	SRDEČNÍ VADY (VITIA CORDIS)	309
15.6.1	NEDOMYKAVOST DVOJCÍPÉ SRDEČNÍ CHLOPNĚ (INSUFFICIENTIA VALVULAE BICUSPIDALIS SIVE MITRALIS)	309
15.6.2	NEDOMYKAVOST TROJCÍPÉ SRDEČNÍ CHLOPNĚ (INSUFFICIENTIA VALVULAE TRICUSPIDALIS)	309
15.6.3	NEDOMYKAVOST SEMILUNÁRNÍ CHLOPNĚ AORTY (INSUFFICIENTIA VALVULAE SEMILUNARIS AORTAE)	310

15.6.4	NEDOMYKAVOST SEMILUNÁRNÍ CHLOPNĚ PLICNÍ TEPNY (<i>INSUFFICIENTIA VALVULAE SEMILUNARIS ARTERIAE PULMONALIS</i>)	310
15.6.5	ZÚŽENÍ LEVÉHO SÍŇKOMOROVÉHO ÚSTÍ, MITRÁLNÍ STENÓZA (<i>STENOSIS OSTII ATRIOVENTRICULARIS SINISTRI</i>)	310
15.6.6	ZÚŽENÍ PRAVÉHO SÍŇKOMOROVÉHO ÚSTÍ, TRIKUSPIDÁLNÍ STENÓZA (<i>STENOSIS OSTII ATRIOVENTRICULARIS DEXTRI</i>)	310
15.6.7	ZÚŽENÍ AORTÁLNÍHO ÚSTÍ (<i>STENOSIS OSTII AORTICI</i>)	310
15.6.8	ZÚŽENÍ ÚSTÍ PULMONÁLNÍ TEPNY (<i>STENOSIS OSTII ARTERIAE PULMONALIS</i>)	311
15.7	PORUCHY SRDEČNÍHO RYTMU	311
15.7.1	SINUSOVÁ TACHYKARDIE (<i>SINUS TACHYCARDIA</i>)	311
15.7.2	SINUSOVÁ BRADYKARDIE (<i>SINUS BRADYCARDIA</i>)	312
15.7.3	EXTRASYSTOLA SINOATRIÁLNÍ (<i>EXTRASYSTOLIA</i>)	312
15.7.4	SRDEČNÍ FLUTTER/FIBRILACE, KMITÁNÍ, MÍHÁNÍ (<i>FLUTTER CORDIS, FIBRILLATIO</i>)	312
15.7.4.1	Flutter, fibrilace síní	312
15.7.4.2	Flutter, fibrilace komor	313
15.8	PORUCHY VEDENÍ VZRUCHŮ, SRDEČNÍ BLOKÁDY	313
15.9	NÁDOROVÁ ONEMOCNĚNÍ SRDCE (<i>TUMORES CORDIS</i>)	313
15.10	POŠKOZENÍ CÉV (<i>LAESIONES VASORUM</i>)	314
15.10.1	CÉVNÍ KRVÁCENÍ (<i>HAEMORRHAGIA</i>)	314
15.10.2	ZÁNĚT ŽIL (<i>PHLEBITIS</i>)	314
15.10.3	ZÁNĚT A TROMBÓZA ZADNÍ DUTÉ ŽÍLY (<i>THROMBOPHLEBITIS VENAE CAVAE CAUDALIS</i>)	316
15.11	HYPERVITAMINÓZA D, KALCINÓZA (<i>HYPERVITAMINOSIS D, CALCINOSIS</i>)	316
16	NEMOCI KRVE, KRVETVORNÝCH ORGÁNŮ A SLEZINY	319
16.1	ANÉMIE (<i>ANAEMIA</i>)	319
16.1.1	KAPUSTOVÁ ANÉMIE SKOTU	320
16.1.2	ANÉMIE PO ZKRMOVÁNÍ CIBULE	321
16.1.3	ANÉMIE PO ZKRMOVÁNÍ BAŽANKY	321
16.2	HEMOGLOBINEMIE (<i>HAEMOGLOBINAEMIA</i>)	321
16.2.1	HEMOGLOBINEMIE, PAROXYZMÁLNÍ HEMOGLOBINURIE (<i>HAEMOGLOBINAEMIA, HAEMOGLOBINURIA PAROXYSMALIS</i>)	322
16.2.2	ENZOOTICKÁ HEMATURIE, CHRONICKÁ OTRAVA HASIVKOU ORLIČÍ (<i>HAEMATURIA VESICALIS CHRONICA</i>)	322
16.2.3	CHRONICKÁ OTRAVA MĚDÍ (<i>INTOXICATIO CHRONICA EX CUPRO</i>)	323
16.2.4	OTRAVA KOMONICÍ (<i>DICUMARINTOXICOSIS</i>)	323
16.2.5	OTRAVA CHLOREČNANY	324
16.2.6	METHEMOGLOBINEMIE (<i>METHAEMOGLOBINAEMIA</i>)	324
16.3	TROMBOCYTOPENIE (<i>THROMBOCYTOPENIA</i>)	325
16.4	LEUKOPENIE (<i>LEUCOPENIA</i>)	326
16.5	LEUKOCYTÓZA (<i>LEUCOCYTOSIS</i>)	326
16.6	LEUKÓZA, LEUKEMIE (<i>LEUCOSIS, LEUCAEMIA</i>)	328
16.7	HYPER-, HYPO-, DYS-, PARAPROTEINEMIE	328
16.8	HYPOFUNKCE KOSTNÍ DŘENE (<i>HYPOFUNCTIO MEDULLAE OSSIIUM</i>)	330
16.9	ZVĚTŠENÍ SLEZINY, ZDURENÍ SLEZINY (<i>SPLENOMEGALIA</i>)	330
16.10	HNISAVÝ ZÁNĚT SLEZINY (<i>LIENITIS/SPLENITIS/ APOSTEMATOSA</i>)	330
17	ONEMOCNĚNÍ DÝCHACÍHO APARÁTU	333
17.1	ONEMOCNĚNÍ HORNÍCH CEST DÝCHACÍCH	333
17.1.1	KRVÁCENÍ Z NOSU (<i>EPISTAXIS, RHINORRHAGIA</i>)	333
17.1.2	ZÁNĚT DUTINY NOSNÍ (<i>RHINITIS, CORYZA</i>)	333
17.1.3	ZÁNĚT DUTINY ČELNÍ (<i>SINUSITIS FRONTALIS</i>)	334
17.1.4	ZÁNĚT HRTANU A PRŮDUŠNICE (<i>LARYNGITIS ET TRACHEITIS</i>)	335
17.1.5	ZÁNĚT PRŮDUŠEK (<i>BRONCHITIS</i>)	336
17.1.6	ALTERACE HORNÍCH CEST DÝCHACÍCH INFEKČNÍHO PŮVODU	336
17.1.6.1	Infekční bovinní rinotracheitida, IBR (<i>Rhinotracheitis infectiosa bovinum</i>)	337
17.1.6.2	Aktinobacilóza horních cest dýchacích	337
17.1.6.3	Nekrobacilóza, difteroid (<i>Necrobacillosis</i>)	337
17.1.7	STENÓZA HORNÍCH CEST DÝCHACÍCH	338
17.2	ONEMOCNĚNÍ DOLNÍCH CEST DÝCHACÍCH	339
17.2.1	PŘEKRVENÍ A EDEM PLIC (<i>HYPERAEMIA ET OEDEMA PULMONUM</i>)	339
17.2.2	EMFYZÉM PLIC, ROZEDMA PLIC (<i>EMPHYSEMA PULMONUM</i>)	340
17.2.3	KATARÁLNí BRONCHOPNEUMONIE (<i>BRONCHOPNEUMONIA CATARRHALIS</i>)	341

17.2.4	KRUPÓZNÍ (FIBRINÓZNÍ) PNEUMONIE (<i>PNEUMONIA CRUPOSA, FIBRINOSA</i>)	343
17.2.5	HNISAVÁ (ABSCEDUJÍCÍ) PNEUMONIE (<i>PNEUMONIA SUPPURATIVA ET APOSTEMATOSA</i>)	344
17.2.6	TRAUMATICKÁ PNEUMONIE (<i>PNEUMONIA TRAUMATICA</i>)	345
17.2.7	VERMINÓZNÍ BRONCHOPNEUMONIE (<i>BRONCHOPNEUMONIA VERMINOSA</i>)	345
17.2.8	GANGRENÓZNÍ PNEUMONIE (<i>PNEUMONIA GANGRAENOSA</i>)	346
17.2.9	ENZOOTICKÁ BRONCHOPNEUMONIE, RESPIRAČNÍ SYNDROM (<i>BRONCHOPNEUMONIA ENZOOTICA</i>)	347
17.2.10	PASTEVNÍ EMPYZÉM (<i>EMPHYSEMA PASCUM</i>)	351
17.2.11	TUBERKULÓZA PLIC (<i>PNEUMONIA TUBERCULOSA</i>)	352
17.2.12	ZÁNĚT POHRUDNICE (<i>PLEURITIS</i>)	353
17.2.13	HRUDNÍ VODNATELNOST (<i>HYDROTHORAX</i>)	354
17.2.14	KRVÁCENÍ DO HRUDNÍKU (<i>HAEMOTHORAX</i>)	354
17.2.15	PNEUMOTORAX (<i>PNEUMOTHORAX</i>)	355
18	NEMOCI TRÁVICÍHO ÚSTROJÍ, OMENTA A STĚNY BŘÍŠNÍ	357
18.1	NEMOCI DUTINY ÚSTNÍ, ZUBŮ, HLTANU A JÍCNU	357
18.1.1	ZÁNĚT SLIZNICE DUTINY ÚSTNÍ (<i>STOMATITIS</i>)	357
18.1.1.1	Katarální zánět sliznice dutiny ústní (<i>Stomatitis catarrhalis</i>)	357
18.1.1.2	Vezikulózní zánět sliznice dutiny ústní (<i>Stomatitis vesicularis</i>)	358
18.1.1.3	Papulózní zánět sliznice dutiny ústní (<i>Stomatitis papulosa bovis</i>)	358
18.1.1.4	Aftózní zánět dutiny ústní (<i>Stomatitis aphosa, aphtae epizooticae</i>)	359
18.1.1.5	Difteroidní zánět sliznice dutiny ústní (<i>Stomatitis diphteroidea</i>)	360
18.1.2	AKTINOBACILÓZA JAZYKA (<i>ACTINOBACILLOSIS LINGUAE</i>)	360
18.1.3	AKTINOMYKÓZA ČELISTÍ (<i>ACTINOMYCOSIS MANDIBULAE ET MAXILLAE</i>)	361
18.1.4	NEMOCI ZUBŮ	362
18.1.5	ZÁNĚT SLINNÝCH ŽLÁZ (<i>SIALOADENITIS</i>)	363
18.1.6	NEMOCI HLTANU	363
18.1.6.1	Zánět hltanu (<i>Pharyngitis</i>)	363
18.1.6.2	Aktinobacilóza hltanu (<i>Actinobacillosis pharyngis</i>)	364
18.1.7	NEMOCI JÍCNU	364
18.1.7.1	Obturance jícnu (<i>Obturatorio oesophagi</i>)	364
18.1.7.2	Rozšíření jícnu (<i>Dilatatio, ectasia, diverticulum oesophagi</i>)	367
18.2	DYSFUNKCE PŘEDŽALUDKU (<i>DYSFUNCTIONES PROVENTRICULI</i>)	367
18.2.1	DYSFUNKCE PŘEDŽALUDKU TRAUMATICKÉ (<i>DYSFUNCTIONES PROVENTRICULI TRAUMATICAE</i>)	367
18.2.1.1	Traumatický zánět čepce (<i>Reticulitis traumatica simplex</i>)	368
18.2.1.2	Akutní traumatický ohraničený zánět čepce a pobřišnice (<i>Reticulitis et peritonitis traumatica circumscripta acuta</i>)	368
18.2.1.3	Chronický traumatický ohraničený zánět čepce a pobřišnice (<i>Reticulitis et peritonitis traumatica circumscripta chronica</i>)	373
18.2.1.4	Difúzní traumatický zánět čepce a pobřišnice (<i>Reticulitis et peritonitis traumatica diffusa</i>)	375
18.2.1.5	Prevence traumatických onemocnění čepce a pobřišnice	375
18.2.2	NETRAUMATICKÉ DYSFUNKCE PŘEDŽALUDKU (<i>DYSFUNCTIO PROVENTRICULI NON TRAUMATICA</i>)	376
18.2.2.1	Fyziologie a patologie trávení v předžaludku	376
18.2.2.2	Jednoduchá bachorová dysfunkce (<i>Indigestio simplex, insufficientia biochemica simplex ingestorum reticulí et ruminis</i>)	381
18.2.2.3	Akutní acidóza bachorového obsahu (<i>Acidosis ingestorum ruminis acuta</i>)	382
18.2.2.4	Chronická acidóza bachorového obsahu (<i>Acidosis ingestorum ruminis chronica</i>)	386
18.2.2.5	Alkalóza bachorového obsahu (<i>Alcalosis ingestorum ruminis</i>)	390
18.2.2.6	Hniloba bachorového obsahu (<i>Putrefactio ingestorum ruminis</i>)	391
18.2.2.7	Tympanie jednoduchá (prostá) (<i>Tympania ruminis acuta, dilatatio ruminis ab aëre</i>)	393
18.2.2.8	Pěnová tympanie bachoru (<i>Tympania spumosa ruminis</i>)	395
18.2.2.9	Zánět sliznice bachoru (<i>Rumenitis</i>)	397
18.2.2.10	Parakeratóza bachoru (<i>Parakeratosis ruminis</i>)	399
18.2.3	NEMOCI VYVOLANÉ PORUCHAMI PRŮCHODNOSTI PŘEDŽALUDKU	400
18.2.3.1	Zapískování předžaludku, slezu a střev (<i>Geosedimentum ruminis, abomasi et intestini</i>)	400
18.2.3.2	Cizí těleso v bachoru a obstrukce otvoru čepcovního (<i>Corpus alienum ruminis et obstructio ostii reticuloomasici</i>)	400
18.2.3.3	Obstipace knihy (<i>Obstipatio omasi</i>)	401
18.2.3.4	Funkční poruchy průchodnosti předžaludku a slezu (Hoflundův syndrom) (<i>Laesiones nervi vagi</i>)	402
18.3	NEMOCI SLEZU (<i>LAESIONES ABOMASI</i>)	405
18.3.1	ZÁNĚT SLEZU (<i>ABOMASITIS</i>)	405

18.3.2	VŘED SLEZU, VŘEDOVÁ CHOROBA SLEZU (<i>ULCUS ABOMASI</i>)	406
18.3.3	UCPÁNÍ A DILATACE SLEZU (<i>OBSTRUCTIO ET DILATATIO ABOMASI AB INGESTIS</i>)	408
18.3.4	LEVOSTRANNÁ DISLOKACE SLEZU (<i>DILATATIO ET DISLOCATIO ABOMASI AD SINISTRAM</i>)	409
18.3.5	PRAVOSTRANNÁ DISLOKACE A VOLVULUS SLEZU (<i>DILATATIO ET DISLOCATIO ABOMASI AD DEXTRAM ET VOLVULUS ABOMASI</i>)	417
18.4	NEMOCI STŘEV (<i>LAESIONES INTESTINI</i>)	421
18.4.1	ZÁNĚT STŘEV U DOSPĚLÉHO SKOTU (<i>ENTERITIS</i>)	421
18.4.2	KOLIKA STŘEVNÍ (<i>COLICA INTESTINALIS</i>)	425
18.4.3	NEPRŮCHODNOST STŘEVA, ILEUS (<i>ILEUS</i>)	425
18.4.3.1	Mechanické formy ileu	426
18.4.3.1.1	Vsunutí (<i>invaginace</i>) střeva (<i>Invaginatio intestini</i>)	426
18.4.3.1.2	Zauzlení tenkého střeva (<i>Volvulus intestini</i>)	428
18.4.3.1.3	Otočení střeva (<i>Torsio mesenterialis intestini</i>)	429
18.4.3.1.4	Uskřinutí, zaškrcení a stlačení střeva (<i>Incarceratio, strangulatio et compressio intestini</i>)	430
18.4.3.1.5	Ucpání (obturace) střeva (<i>Obturatorio intestini</i>)	430
18.4.3.2	Dynamický (funkční) ileus	431
18.4.4	DILATACE A TORZE SLEPÉHO STŘEVA (<i>DILATATIO ET TORSIO CAECI</i>)	432
18.4.5	VÝHŘEZ, PROLAPS KONEČNÍKU (<i>PROLAPSUS RECTI</i>)	434
18.5	ONEMOCNĚNÍ STĚNY BŘÍŠNÍ, POBŘÍŠNICE A OMENTA	435
18.5.1	PORANĚNÍ STĚNY BŘÍŠNÍ (<i>LAESIO TRAUMATICA PARIETIS ABDOMINALIS</i>)	435
18.5.2	VENTRÁLNÍ KÝLA, KÝLA BŘÍŠNÍ STĚNY (<i>HERNIA VENTRALIS, HERNIA ABDOMINALIS</i>)	436
18.5.3	ZÁNĚT POBŘÍŠNICE (<i>PERITONITIS</i>)	438
18.5.4	BŘÍŠNÍ VODNATELNOST (<i>ASCITES, HYDROPERITONEUM</i>)	439
18.5.5	PLYNATOST DUTINY BŘÍŠNÍ (<i>PNEUMOPERITONEUM</i>)	439
18.5.6	NEKRÓZA TUKOVÉ TKÁNĚ (<i>LIPONECROSIS</i>)	440
18.5.7	NÁDORY STŘEV, OMENTA A POBŘÍŠNICE (<i>TUMORES INTESTINI, OMENTI ET PERITONEI</i>)	440
19	NEMOCI JATER A VÝVODNÝCH CEST ŽLUČOVÝCH	441
19.1	DIAGNOSTIKA CHOROB JATER	441
19.1.1	LABORATORNÍ DIAGNOSTIKA CHOROB JATER	441
19.1.2	BIOPSIE JATER	442
19.1.3	ULTRASONOGRAFICKÁ DIAGNOSTIKA CHOROB JATER	443
19.2	MANIFESTACE INSUFICIENCE JATER	443
19.2.1	ŽLOUTENKA, IKTERUS (<i>ICTERUS, HYPERBILIRUBINAEMIA</i>)	443
19.2.2	HEPATÁLNÍ ENCEFALOPATIE (HEPATOCEREBRÁLNÍ SYNDROM)	446
19.2.3	HEPATÁLNÍ FOTOSENZITIVITA	446
19.2.4	HEPATÁLNÍ ASCITES	447
19.3	ONEMOCNĚNÍ JATER	447
19.3.1	JATERNÍ DYSTROFIE (<i>DYSTROPHIA HEPATIS</i>)	447
19.3.1.1	Steatóza jater (<i>Steatosis hepatis</i>)	447
19.3.1.2	Amyloidóza jater (<i>Amyloidosis hepatis</i>)	450
19.3.1.3	Ruptura jater (<i>Ruptura hepatis</i>)	450
19.3.2	ZÁNĚTLIVÁ ONEMOCNĚNÍ JATER (<i>HEPATITIS</i>)	451
19.3.2.1	Zánět jater (<i>Hepatitis</i>)	451
19.3.2.2	Cirhóza jater (<i>Cirrhosis hepatis, hepatitis interstitialis chronica</i>)	451
19.3.2.3	Hnisavě nekrotický zánět jater (<i>Hepatitis apostematosa et necrotisans</i>)	452
19.3.2.4	Traumatický zánět jater (<i>Hepatitis traumatica</i>)	453
19.4	ONEMOCNĚNÍ ŽLUČNÍKU A ŽLUČOVÝCH CEST	454
19.4.1	ZÁNĚT ŽLUČNÍKU A ŽLUČOVODŮ (<i>CHOLECYSTITIS ET CHOLANGITIS</i>)	454
19.4.2	ŽLUČOVÉ KAMENY (<i>CHOLELITHIASIS</i>)	455
19.4.3	NÁDORY JATER A ŽLUČOVÝCH CEST	455
19.5	PARAZITÁRNÍ NEMOCI JATER A ŽLUČOVÝCH CEST	455
19.5.1	FASCIOLÓZA (<i>FASCIOLOSIS HEPATIS</i>)	455
19.5.2	FASCIOLOIDÓZA (<i>FASCIOLOIDOSIS</i>)	455
19.5.3	DIKROCELIÓZA (<i>DICROCOELIOSIS</i>)	455
19.5.4	ECHINOKOKÓZA (<i>ECHINOCOCCOSIS</i>)	455
20	ONEMOCNĚNÍ LEDVIN A VÝVODNÝCH CEST MOČOVÝCH	457
20.1	VÝZNAM VYŠETŘOVÁNÍ MOČI PŘI DIAGNOSTICE ONEMOCNĚNÍ LEDVIN	457
20.2	LEDVINNÁ NEDOSTATEČNOST, SELHÁNÍ LEDVIN (<i>INSUFFICIENTIA RENUM</i>)	458
20.3	UREMIE (<i>URAEAMIA</i>)	459
20.4	NEFROTICKÝ SYNDROM (NEFRÓZA) (<i>NEPHROSIS</i>)	460

20.5	NEHNISAVÝ ZÁNĚT LEDVIN (<i>NEPHRITIS NON PURULENTA</i>)	460
20.6	TROMBOEMBOLICKÝ METASTATICKÝ HNISAVÝ ZÁNĚT LEDVIN (<i>NEPHRITIS PURULENTA THROMBOEMBOLICA METASTATICA</i>)	461
20.7	ZÁNĚT LEDVIN A PÁNVIČKY LEDVINNÉ (<i>PYELONEPHRITIS BACTERITICA</i>)	462
20.8	AMYLOIDÓZA LEDVIN, AMYLOIDNÍ NEFRÓZA (<i>AMYLOIDNEPHROSIS</i>)	463
20.9	HYDRONEFRÓZA, OBSTRUKČNÍ INTERSTICIÁLNÍ NEFRITIDA (<i>HYDRONEPHROSIS</i>)	464
20.10	NÁDORY LEDVIN (<i>TUMORES RENUM</i>)	465
20.11	ZÁNĚT MOČOVÉHO MĚCHÝŘE (<i>CYSTITIS</i>)	465
20.12	MOČOVÉ KAMENY, UROLITIÁZA (<i>UROLITHIASIS</i>)	466
21	ONEMOCNĚNÍ POHLAVNÍHO APARÁTU A PORUCHY REPRODUKCE	469
21.1	POHLAVNÍ AKTIVITA A PORUCHY PLODNOSTI U JALOVIC A KRAV	469
21.1.1	POHLAVNÍ AKTIVITA	469
21.1.1.1	Pohlavní aktivita v prepubertálním období	469
21.1.1.2	Pohlavní cyklus	471
21.1.2	DIAGNOSTIKA POHLAVNÍ AKTIVITY A PORUCH PLODNOSTI	474
21.1.2.1	Rektální vyšetření	474
21.1.2.2	Vaginální vyšetření	476
21.1.2.3	Ultrasonografické vyšetření	476
21.1.2.4	Laboratorní vyšetření	479
21.1.3	FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ POHLAVNÍ AKTIVITU A PLODNOST	480
21.1.3.1	Vliv individuality zvířat, prostředí a managementu chovu	480
21.1.3.2	Vliv výživy, metabolického stavu a tělesné kondice	483
21.1.4	PORUCHY PLODNOSTI	487
21.1.4.1	Morfologické anomálie pohlavního aparátu	487
21.1.4.1.1	Vrozené anomálie	487
21.1.4.1.2	Získané anomálie	489
21.1.4.2	Poruchy pohlavního cyklu	491
21.1.4.2.1	Acyklie	492
21.1.4.2.2	Tichá říje	495
21.1.4.2.3	Syndrom ovariálních cyst	496
21.1.4.2.4	Sporadické poruchy pohlavního cyklu	500
21.1.4.3	Záněty pohlavních orgánů	502
21.1.4.3.1	Akutní poporodní endometritida a metritida (<i>Endometritis et metritis puerperalis acuta</i>)	503
21.1.4.3.2	Chronická endometritida (<i>Endometritis chronica</i>)	505
21.1.4.3.3	Pyometra	508
21.1.4.3.4	Záněty vaječníků, vejcovodů a pochvy	509
21.1.4.4	Pohlavní nákazy	510
21.1.4.4.1	Kampylobakteriíza skotu (<i>Campylobacteriosis genitalis bovum</i>)	510
21.1.4.4.2	Tritrichomonóza skotu (<i>Tritrichomonosis bovum</i>)	511
21.2	POHLAVNÍ AKTIVITA A PORUCHY PLODNOSTI U BÝKA	513
21.2.1	POHLAVNÍ AKTIVITA	513
21.2.2	METODY DIAGNOSTIKY POHLAVNÍ AKTIVITY A PORUCH PLODNOSTI	513
21.2.2.1	Klinické vyšetření	513
21.2.2.1.1	Vnější vyšetření pohlavních orgánů	514
21.2.2.1.2	Vnitřní vyšetření pohlavních orgánů	515
21.2.2.2	Rentgenologické a ultrasonografické vyšetření	516
21.2.2.3	Endokrinologické vyšetření	516
21.2.2.4	Vyšetření libida	516
21.2.2.5	Diagnostika infekcí	517
21.2.2.6	Odběr a vyšetření semene	518
21.2.2.6.1	Odběr semene	518
21.2.2.6.2	Vyšetření semene	519
21.2.3	FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ POHLAVNÍ AKTIVITU A PLODNOST	524
21.2.3.1	Endogenní vlivy	524
21.2.3.1.1	Nervový typ	524
21.2.3.1.2	Plemeno, stáří a zdravotní stav	524
21.2.3.2	Exogenní vlivy	524
21.2.3.2.1	Alimentární vlivy	524
21.2.3.2.2	Roční období, stájové prostředí a způsob chovu	526
21.2.4	PORUCHY PLODNOSTI	526
21.2.4.1	Morfologické anomálie pohlavního aparátu	527